

FOR
Freedom
AND
Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN - HOME

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 224

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

CLEVELAND 3. O., FRIDAY MORNING, NOVEMBER 14, 1952

LET TO LIII - VOL. LIII

Zanimiv razgovor urednika Sulzbergerja iz New Yorka z jugoslovanskim maršalom Titom

O Eisenhowerju ima Tito dobro mnenje in je prepričan, da bo deloval za mir. — Povabljen bi bil rad v Združene države in bi se vabil takoj odzval. — Zakaj Jugoslavija ne pošlje svojih čet v Korejo. — O svojih nekdanjih vzvornikih v Kremlju ima tako slabo mnenje.

MR. SULZBERGER, urednik in lastnik lista New York Times je imel v Beogradu razgovor s Titom, ki mu je dejal med drugim sledeče:

Pravica veta v Varnostnem svetu Zdr. narodov bi morala biti odpovedljena.

Tito si ne prizadeva spraviti v življenje kakega internacionalnega političnega gibanja, ki bi temeljilo na njegovi politični filozofiji.

"Mi nismo ničesar proti imenovanju governerja za Tržaško Svobodno ozemlje, čeprav smo predlagali skupno administracijo ozemlja. Pripravljeni smo tudi na nadaljnja pogajanja."

Rad bi bil povabljen v Ameriko

"Naravno" je, da bi sprejel vabilo za obisk Zdr. držav, če bi mu bilo tako vabilo dostavljeno, in prepričan je, da zadnje volitve ne pomenijo osnovne spremembe v ameriški zunanji politiki. Prepričan je tudi, da bo novozvoljeni predsednik Eisenhower deloval za mir.

Razgovor ob slirovki in črni kavi

Razgovor ni bil formalen. — Med razgovorom je bila servirana slirovka in turška črna kava. — Maršal je vztrajno kadij jugoslovanske cigarete, ki jih vtika v zakriven, pipici sličen ustnik; pokadil je tudi eno ameriško cigaro. Angleščino že dokaj dobro razume, dasi je ne govoril in sva se posluževala tolmača.

Vprašal sem maršala, zakaj Jugoslavija, ki tako vztrajno podpira Zdr. narode in načela kolektivne varnosti, ne pošlje v Korejo nič vojaštva, vsaj zaime, ki bi se borilo ob četah Zdr. narodov. Tito je odgovoril, da bi tako dejanje politično bolj škodovalo ko koristilo, to pa zaradi zemljepisnega in političnega položaja Jugoslavije. "Nobena dežela ni tako ogrožena kakor naša," je reklo.

Zakaj ne tako ko Turčija? Jaz sem prepomnil, da je tudi Turčija odprta napram Sovjeti, ki z dolgo skupno mejo, ki jo ima s Sovjetsko zvezo, kakor tu-

Vremenski
prerok
pravi:

Dopoldne jasno in toplo, popoldne in ponoči oblačno in toplo.

Važni dnevi svetovne zgodovine

Dne 14. nov. 1765 je bil rojen Robert Fulton, ameriški iznajdelj parnika. Umrl 24. februarja 1815.

Dne 15. nov. 1935 je bil predsednik Filipinov.

Dne 16. nov. 1907 je bila država Oklahoma sprejeta v Unijo.

Kralj Gustav 70-letnik

STOCKHOLM, Švedska. — Švedski kralj Gustav je praznoval dne 11. novembra svoj 70. rojstni dan.

Povratek lovcev na kite v Rusijo

LONDON. — Moskovski radio je sporočil, da so se vrnili nazaj v Rusijo s severnega Pacifika ruski lovci na kite.

Slovenska pisarna
6116 Glass Ave., Cleveland, O.
Telefon: EX 1-9717

KSKJ članom in članicam. Nedeljska prireditev Lige je po svojem pomenu tudi naša prireditev in vladljivo vabilo vse članstvo, da se udeleži "Prosvetnega popoldneva" v čim večjem številu. Na svidenje v SND na St. Clairju ob treh popoldne. — Joe Nemanich, prvi gl. podpreds. KSKJ.

OTROCI Slovenske sobotne šole pridejo za nedeljsko prireditve danes ob 2:30 na oder SND. Starši naj med odmorom prevzamejo skrb zanje in jim rezervirajo prostore zraven sebe. Danes imajo otroci po tretji ura vajo na odru SND. Ob 4:30 konec vaje. Jutri je redna slovenska šola. (Bedsedile pesmi na pamet!)

VSTOPNICE za prireditve so po 50c. Kupite jih v predprodaji. Dobijo se v naši pisarni in v slavičarni Oražem.

PRIDITE na prireditev pred 3. uro. Točno ob 3 bi radi začeli.

Južnokorejska zadeva pred Zdr. narodi

Južnokorejci bodo predložili zboru posebno brošuro, v kateri iznašajo svoje nazore.

ZDR. NARODI, N. Y. — Južnokorejci so izdali brošuro, ki jo bo predložil Zdr. narodom Ben Limb, glavni južnokorejski delegat, ki je brošuro tudi podpisal. Ve tej brošuri je rečeno, da bi imelo premirje brez vojaške kontrole Južne in Severne Koreje po četah Zdr. narodov, sledče učinke:

MILIJONE Korejcev onkraj 33. vzporednika bi bilo izročenih na milost in nemilost komunizmu.

ILEGALNA razdelitev dežele v Južno in Severno Korejo bi določila legalni status.

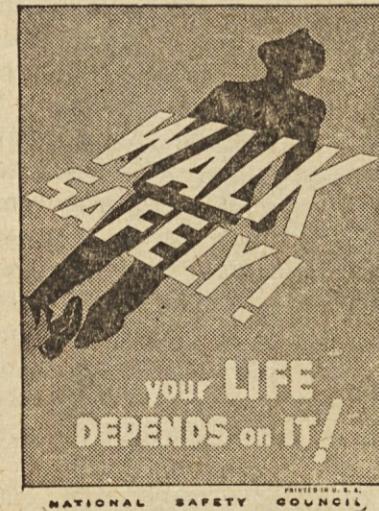
KOMUN. zavojevanje Južne Koreje bi postalo samo še vprašanje časa.

ONEMOGOČENJE smotra Z. narodov, kateri smoter je združitev Koreje.

ZANIKANJE onih istih načel, za katera je bila organizacija Z. N. ustanovljena: pravica do človeškega dosta in do kreativnega življenja v človeški svobodi.

ODKLONITEV načel o kolektivni varnosti, katerim načelom je organizacija Združenih narodov posvečena.

Koreja bi bila, pravi dalje ta brošura, mnogo na slabšem kar kar je bila takrat, ko se je vojna začela.

UKRADENI NATO NAČRTI

Iz glavnega stana generala Ridgwaya so bili ukradeni načrti letalskih oporišč NATO armad.

BRUSELJ, Belgija. — Včeraj so arctirali nekega na Nemškem rojenega vohuna v zvezi s tatovo silno tajnih vojaških načrtov, tičočih se letalskih baz Severnoatlantske obrambne organizacije.

Načrti so bili ukradeni iz gl. stana generala Ridgwaya, vrh. poveljnika NATO armad, v Fontainebleau, Francija. Agenti Surete Nationale, ki je v Franciji to, kar je FBI v Amerikii, so arctirali vohuna Ericha Clare-a.

Vohun je bil aretiran včeraj zjutraj v Herbesthalu, na obmejni postaji v bližini nemške meje, ko je poprej stotne policirov in orčnikov blokiralo vse ekološko ozemlje.

Klare je star 40 let in doma iz Hamburga, Nemčija.

Značilna skupina novih beguncev iz Jugoslavije

Izjavili so, da je Tito vezan na Moskvo in rusko boljševiško stranko.

PARIZ. — Tukajšnji list "Le Figaro" je objavil kratko vest, ki pravi:

Sedem Jugoslovanov, dve dekleti in pet mladeničev, ki so bili vsi dijaki višje diplomatske šole v Beogradu, se je pripeljalo v čolnu v Italijo. Italijanska

tovorna ladja jih je sprejela na krov blizu otoka Pianosa v italijanskih teritorialnih vodah Jadranškega morja. Izjavili so, da so pobegnili iz Jugoslavije. Pred policijo so trdili: Tito ni protikominformovec. Vse to je dovoljno igra. On je vezan na Moskvo in na rusko boljševiško stranko.

Zanimivo je, da je komunistična policija zaprla višjo diplomatsko šolo v Beogradu, ki je imela čin univerze, z utemeljitevijo, da je na tej šoli večina dijakov bila usmerjena na Kominterno. Beg teh sedmih dijakov te šole kaže nasprotno.

Trumanu ponujajo razne ugodne položaje

WASHINGTON. — Predsedniku Trumanu pošiljajo od vseh strani ponudbe za razne položaje, ki jih lahko sprejme, ko bo odšel iz Bele hiše, kar se bo zgodilo 20. januarja.

Najboljša ponudba je prispela od Reisitol Hat Co. v Garlandu, Tex., ki ponuja Mr. Trumanu jišč ter bi postal poznejše načelni mesto podpredsednika z \$250,000 letne plače in povrnitev vseh s čemer bi imel predsednik Ei-

zvoznih in drugih stroškov. Dalje je prejel predsednik več katerega bi se mogel vedno zavestiti.

FEODOR DOSTOJEVSKI O KOMUNIZMU

FEODOR DOSTOJEVSKI, ki je eden največjih, če ne celo največjih pisatelj in mislec novega veka, je spisal poleg mnogih manjših stvari tudi nesmrtna dela svetovne književnosti: Zapiski iz mrtvega doma, Bratje Karamazovi, Zločin in kazens, Obsedenci in druga. — Dostoevski je bil socialist in revolucionar; komunistične stranke takrat še ni bilo, zato ni mogel biti komunist, ki je istoveten s socializmom. Kot zavetnik proti carski vladi je bil poslan za deset let v Sibirijo, kjer si je izprašal vest, se poglobil v končni cilj socializma, ga zavrgel in se obrnil k Bogu.

V svojem delu "Obsedenci" pravi ta veliki duh: "Socijalizem (komunizem) mora po svoji goli naravi biti ateizem, ker se hoče uveljaviti izključno na elementih znanosti in razuma. Toda znanost in razum sta od samega početka časa igrala sekundarno, podložno vlogo v življenju narodov, in tako bosta ostala do konca sveta. Narode ustvarja v giblje si, ki jih dominira, — sila, ki je nepoznana in nepojasnjiva: to je sila neodoljive želje, da se gre do samega konca, dasi istočasno ta konec odklanja. To je sila duha življenja ali kača, ki pravi sveto pismo: 'Reka žive vode'... 'Iskanje Boga.' "

V drugem dialogu opisuje Dostoevski smotro socializma (komunizma) takole: "Nastalo bo novo življenje, novi človek. Vse bo novo. In nato bodo razdelili zgodovino v dvoje delov: od gorile do uničenja Boga, in od uničenja Boga do gorile."

Kaj bodo rekli k besedam tega svetovnega duševnega velikanova naši "progressivni" "misleci," ki se ob proslavljanju krvavih bakhanalij svetovnih komunističnih veličin pozivajo na modrost Dostoevskega, Tolstega, Goetheja, Einsteina in vseh atomskih znanstvenikov, ki ponižno priznavajo, da pulijo vsemirju sile, katerih izvora si ne morejo tolmačiti drugače kot v obstoju Boga?

EISENHOWER BO IZVEDEL SPREMEMBE V KOMANDI

Kot poklicni vojak bo Eisenhower kot predsednik res lahko v pravem pomenu besede vrhovni veljnik oboroženih sil, kar more biti v danih časih in razmerah samo v korist dežele in protikomunističnega sveta.

GEN. EISENHOWER ne bo tekem svojega poseta Koreje sašimo iskal najbolj učinkovitih sredstev za končanje tamoznje vojne, temveč bo tudi natancno proučil vse daljnovenzhodno vojaško - politično situacijo. Eisenhower, ki osebno pozna vse vojaške poveljnike, bo po vsej priliku izvedel tudi več sprememb v poveljstvu.

Gen. James Van Fleet, 56 let stari poveljnik ameriške osme armade, ki je že 18 mesecev v Koreji, bo dobil zasluzeni počitek. Ker pa je Van Fleet neprekosljiv v treniraju domačinski čet, je priporočljivo, da bi postal glavar svet obsegajočega vežbanja vojaštva, iz katerega morajo postati dobrni in zanesljivi zavezniki v boju proti komunističnim satelitskim armadam. Pozorišča Van Fleetovih aktivnosti bi v tem primeru vključevala Formozo, indokitajške protikomuniste in ko napoči čas, Srednji zapad, ko bo Velika Britanija poravnala z Egiptom svoje diference v pogledu Sueškega prekopa.

Gen. Alfred M. Gruenther, Eisenhowerov načelnik štaba evropske armade, ki je bil 18 mesecev v Koreji, bo dobil zasluzeni počitek. Ker pa je Van Fleet neprekosljiv v treniraju domačinski čet, je priporočljivo, da bi postal glavar svet obsegajočega vežbanja vojaštva, iz katerega morajo postati dobrni in zanesljivi zavezniki v boju proti komunističnim satelitskim armadam. Pozorišča Van Fleetovih aktivnosti bi v tem primeru vključevala Formozo, indokitajške protikomuniste in ko napoči čas, Srednji zapad, ko bo Velika Britanija poravnala z Egiptom svoje diference v pogledu Sueškega prekopa.

Philco TV — Abraham H. Feller, 47 let stari odvetnik iz Washingtona in desna roka Trygve Lie-a, gen. tajnika Zdr. narodov, je skočil snoti iz 12. nadstropja svojega stanovanja v svojo smrt. Trygve Lie je izjavil, da se je Feller ubil zaradi nervoznosti, ki jo je preizkušal, zagovarjajoč uslužence Zdr. narodov "pred neosnovanimi obtožbami."

CLEVELAND. — Trije zakrinčani može so prišli snoti v gostilno, ki jo lastuje Mrs. Bertha Cernigoj na 5393 St. Clair Ave., kjer so z revolverji v rokah prisili lastnico, da jim je izročila \$5000. Manjše zneske so pobrali tudi gostom. Po ropu so pobegnili.

Razne drobne novice iz Cleveland in te okolice

Slavje podružnice št. 14 SŽZ · Podružnica št. 14 SŽZ slavi v nedeljo svojo 25-letnico v AJC na Recher Ave. Na sprednu je tudi igra "Učiteljica", ki jo bo uprizorili igralci Lili. Začetek ob treh popoldne.

Trideseti dan —

V nedeljo 16. nov. ob 6:30 bo v cerkvi Marije Vnebovzetje na Holmes Ave., sv. maša za pok. Frank Fortuno na 30. dan njegove smrti.

Rojstni dan —

Danes slavi rojstni dan ohiski governer Frank J. Lausch, naš slovenski rojak. Čestitamo in kličemo: Na mnoga leta!

Predavanje —

Slovensko katol. akademsko starešinstvo vabi na zanimivo predavanje v soboto 15 nov. ob 7:30 zvečer v šoli sv. Vida, 1. nadstropje, soba št. 4. Predavanje bo govoril o delavskem gibanju v Ameriki. Na sestanek so vabljene vsi rojaci, ki jih znamo delavsko vprašanje. Sestanek —

Nocoj ob 7:30 se vrši na domu Mr. Antona Grdine St., sestanek Odbora za graditev Katoliškega doma v Gorici.

Asesment —

Tajnica društva Sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ bo v ponedeljek 17. nov. med 6. in 7. uro zvečer v šoli sv. Vida, soba št. 4, pobiral asesment.

Obletnica —

Inagrac in Agnes Gostič, 5714 Bonna Ave., se zahvaljujeta vsem sorodnikom in prijateljem za darila in voščila, ki sta jih pre

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

8117 St. Clair Ave. HENDERSON 1-0628 Cleveland 3, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays
General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA

Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četr leta \$4.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th 1903 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd 1879

No. 224 Fri., Nov. 14, 1952

Skof dr. Gregorij Rožman k nedeljski Ligini prireditvi

(Konec. — J. G.)

Sestdeseto obletnico prvega katoliškega shoda obhajamo v največjem slovenskem centru slovenskega zamejstva. Največ Slovencev izven domovine je v Združenih državah Severne Amerike in v tej deželi jih je največ v Clevelandu. Nedeljska prireditve je prireditev vseh ameriških Slovencev, ki so se tu naselili v zadnjih 60 letih. Večina starejših naseljencev in tudi mnogi njihovi otroci, tu rojeni in v katoliškem duhu vzgojeni, zlasti pa še najnovejši naseljeni živo čutijo korenino svojega čuvstvovanja v starici domovini. Ideje in čuvstva rojstnega kraja nosijo na dnu svojega srca. O tem sva s Prevzvišenim izmenjala nekaj misli in v zvezi s tem sem mu stavljal drugo vprašanje:

II. Ali ima prvi slovenski katoliški shod kakšne zveze s slovenskimi izseljenji v Združenih državah?

"Ne morem v tem trenutku iz dokumentov dokazati, da so obstojale take zveze. A dejstvo je, da je bila dve leti po prvem katoliškem shodu v Združenih državah ustanovljena Kranjska slovenska katoliška jednota. Slovenski katoliški izseljeni so se tu v Ameriki odtrgali od "naprednih" in socialističnih organizacij in ustanovili svoje lastne, v katerih je bil katoliški značaj močno povdaren. Torej so storili isto in v istem duhu, kar so Slovenci v domovini storili s prvim katoliškim shodom. Rajši so si pustili očitati — kajpak povsem neupravičeno — da so razdrli narodno "slogo," kakor pa da bi v slogi šli v odpad od Cerkve in vere. Danes se more iz položaja, kakršen je ne samo pri nas, ampak v vsem svetu, vsak prepričati, da je bil korak Slovencev v domovini s prvim katoliškim shodom in korak slovenskih katoliških izseljencev v Združenih državah pravilen in rešilen, da nismo vsi utonili v — komunizmu."

Stavil sem Prevzvišenemu še tretje vprašanje. Na to vprašanje mi je najprej odgovoril, da je bil nekako tako vprašan tudi iz Južne Amerike. "Tem bolje. Iz tega vidite, Prevzvišeni, da je naravna in splošna želja Slovencev v tujini, da jim ob tej obletnici daste navodila za ravnjanje." Tretje vprašanje se glasi:

III. Ali imate, Prevzvišeni, kot slovenski škof v zamejstvu kakšne želje, ki bi jih povedali zamejskim Slovencem ob tej šestdesetletnici?

"Dve reči sta mi posebno pri srcu.

Prvič: Jasnost in trdnost v katoliških načelih. Komunizem je brezbožna, absolutna protivska filozofija, če smem za komunizem ta idealistični izraz rabiti, ali z drugimi besedami: protikrščansko in proti božji versto, antikristiško kraljestvo v borbi zoper božje kraljestvo na zemlji.

Temu se moramo uspešno ustaviti le z jasnim spoznajem in umevanjem božjega kraljestva in njegove pravice, to je njegovih postav, zapovedi in zahtev. Cel katoličan v prepričanju in življenju je branik zoper brezbožno vojsko komunizma. Preko tega branika satan s svojimi četami ne more. Kjer bo dovolj takih katoličanov, tam se bo naval brezbožva ustavil. — Materielno orožje more pohod komunizma začasno ustaviti, ne more ga pa idejno premagati.

Katoličani imamo v tem pogledu še zelo veliko dela, v sebi in v skupnosti. Treba poučevanja, študija, samopreparovanja in poguma, da se ne zobjimo nerazumevanja, na katerega naletimo v lastnih vrstah, in ne lažnega podstikavanja, s katerim nas skušajo ožigosati nasprotniki.

Druži: Ne bojmo se in ne odklanjajmo odgovornosti in sodelovanja. Lahko je stati ob strani, kritizirati in klevetati tiste, ki kaj delajo v javnosti na raznih poljih družabnega življenja: kulturno, gospodarsko, politično, versko itd. Možko in krepostno pa je, ponuditi se za delo, stopiti v vrsto tistih, ki so pogumni in požrtvovalni dovolj: delati in se truditi brez posebne lastne, osebne koristi — za skupnost.

Poguma je treba in nesobičnosti, da človek tvega tudi nepriljubljenost, nepopularnost zaradi resnice in pravice. Osebna častilepnost je slep vodnik. Osebna užaljenost in zagrenjenost pa je strup, ki največ užaljenemu samemu škoduje. So ljudje, ki imajo polno besed kritike vseh stopinj do lažnih klevet, pa odklanjajo sodelovanje na odgovornih mestih. Morda se sami ne zavedajo, kje tiči vzrok. Vzrok je: strah pred odgovornostjo. To je razpoloženje, ki ljudi psihološko pripravlja za kolektivizem.

Baže blizu trideset let, ko je jesuit pater Noppel napisal nekaj člankov o kolektivizmu, ki je bil tedaj nov pojmov v Sovjetiji. Analiziral in preštudiral je ta pojov in dokazal, da so ljudstva po prvi svetovni vojni že bila psihološko pripravljena, da je uspel med njimi kolektivistični sistem. Strah pred odgovornostjo in tveganjem, ki je bil seveda združen z bojem zoper komunizem in njegovo nečloveško revolucijo, je bil vzrok, da so se poedinci skrili v maso: "Naj drugi odločajo in prevzamejo riziko, jaz se v to stvar ne vtikam." In tako je bila prosta pot za tiste, ki so mogli upseti le v masi, ki topo čaka, kaj bo "voditelj" odredil in ukazal. In ko je šla revolucija potem mnogo dalje v zlo, kot so ti pričakovali, je bil odpor že nemogoč. Isto razpoloženje je omogo-

čilo uspeh nacizma in fašizma. Po drugi svetovni vojski se polozaj ni zboljšal, še prej poslabšal.

Mi pa moramo ven iz tega duha strahu. Ne odklanjati odgovornosti: Če imamo jasne cilje in sicer prave cilje pred seboj in vest vzgojeno z nepremenljivimi načeli katoliške vere, potem nimamo razloga, odklanjati odgovornosti, ampak dolžnost, da v svojem poklicu, v svojem okolju delujemo kot zdrav kvas med moko umesmo.

Kaj ne, nekam daleč sem se razgovoril, pa bi se dalo v tej zvezji še marsikaj povedati, naj te skromne in prav nič nove misli, pomagajo, da bi vse duhovne sile, ki žive v Slovenskih zamejstva, oživele in se vztrajno udejstvovalo za kraljestvo božje in za človeka vredno in dostojno svobodo."

Newburške novice

"Dva slučaja nagle smrti," piše neki D. R. W. "ste napravila globok vtis name in mi jasno počital minljivost tega življencev."

Prvi slučaj se tiče naše sosedje in najboljše priateljice, katero je njen soprog našel mrtvo, ko se je vrnil z doma. Bila je srednje starosti, pri n a b o l j e s m zdravju in zjutraj, ko je mož odhalil na delo, je vršila svoje delo kot po navadi. Ko pa se je vgnil, jo našel v postelji mrtvo. Vse je kazalo, da se je hotela odpuci, pa je zaspala v in spanju, brez vsakega znaka bližajoče se smrti zaspala za večno. Kako lep način smrti — če je kdo pripravil.

"Drugi slučaj je bil par dni po prvem. Pogovarjal sem se s priateljem, kateri je bil izredno močne postave, pravi korenjak. Delal je pri nakladanju ladij v pristanišču. Deset minut po tem, ko sva govorila, je že ležal razbit in krvaveč mrtev na kupu železnih tramov. Združnil je in padel z vrha ladje na to zelezje."

"Nobeden izmed teh dveh ni imel niti trenotka časa, da bi obudil kes in dal svoje reči pri Bogu v red. In vendar navzlik takim zgledom, je vse polno kristjanov, kateri odlašajo uređene stvari, ki se tičejo duše in večnosti. Ostajajo leta od zakramentov in čakajo kot, da imajo zagotovilo od Boga, da ne bo njih življenja tako hitro konec."

In vendar nam govorí Gospod: "Ne veste ne ure, ne dneva!" Kateri zmed nas pa je tako svet, da bi se drznil stopiti tako naglooma pred sodni stol božji?" — Tako "D. R. W."

Dime (desetica) je edini kos denarja, ki še ni zgubil svojo vrednost; se še vedno lahko rabiti kot izvijač "šraufencigar."

Prihodnjo nedeljo vas vabi Ljiga katoliških slovenskih Amerikanov na proslavo šestdesetletnice prvega katoliškega shoda, ki se je vršil v Ljubljani. Pričetek je ob 3. popoldne. Predstava obstoji iz mičnih, mešanih točk, petja, igre, kratkega govora in slik. Kar bo pri tem dobička, gre v blagajno Lige. Vsi ste vabljeni in upamo, da bo dvorana Narodnega doma na St. Clairu polna.

Frjanov Anžek pravi: "Mrtvi pa bedasti se nikdar ne premislijo."

Naša dolžnost je in sicer prizetna, da se zahvalimo igralcem "TETE NA KONJU," ki so nas takoj vrlo zabavali preteklo soboto. Iskrena zahvala njim, potem pa tudi Father Slapšaku in pa Frank Glihi in vsem drugim, ki so se največ trudili za vprizori te komedije. Gledalcev bi bilo lahko več, drugo pa je bilo vse dobro.

Najmanjši zabol naredi tisti, ki je sam vase zavít. Al mar to ni res?

Zopet moramo opozarjati glede "Jehova Witnesses," ki krožijo okoli in prodajajo in vsljujejo svoj kriji nauk v brošurah in knjigah. Ne kupujte teh pamphletov, še manj pa, da bi jih kdo prebiral. Prava vera je dar božji. Prav tako, kot tisti, ki se pečata z nesramnem branjem, postaja pologama nečistnik, tako tisti,

Roman Švajger. Seveda ne smo pozabili tudi naše najmlajše ljubke Katice Sršenove, v vlogi Anice, ki končno najde svojo matico. Režira M. Jakopič. V igri je veliko prisrčnih in globokih prizorov, pa tudi nasmejali se boste lahko prav iz srca. — To je — vabljeni v nedeljo 16. novembra 7. uri pop. v slov. dom v Euclidu. Teden pozneje bomo Učiteljico ponovili v cerkveni dvorani v Newburghu ob proslavi Slovenske zvezne št. 15.

Dne 27. nov. (zahvalni dan), priredi pa "Lilija" in pevski zbor KOROTAN — SPORTNO DRUŽABNI VEČER na Holmes Ave. Popoldne se bo vršil turnir v namiznem tenisu (ping pong-turnir). Igra lahko vsak, ki se prijavlja do 25. t. m. pri g. Lojzu Moharju, ali pri g. Mirku Bohu na St. Clairu. Prijavljenci plačajo 25c. Zmagovalci dobijo lepe nagrade. Vabimo tudi naša dekle, da se turnirje udeleži. Večer ob 7. bodo odigrane še zadnje tekme med najboljšimi igralci, nato pa se prične družabni večer. Za jedačo bodo skrbela collinwoodská dekleta, za lepo petje Korotan, za ples g. Marjan Tonkli s svojimi prijatelji. Seveda na našega g. Ferdu na smemo pozabit. Pravi, da je sod že navrtl ...

Koncert Mladinskega pevskega zbora

Cleveland, O. — Kdor zna, pa zna. Naši malčki od Mladinskega pevskega zbora imajo mnogo poguma, pa tudi znanje nekaj. V enem mesecu bodo priredili kar dva koncerta. To niso mačje solze niti za odrasle, kaj šele za mladino. Zadnji teden so nastopili na zahodni strani mesta, tokrat bodo imeli svoj običajni jesenski koncert v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Prireditev se vrši v nedeljo 30. novembra. Naši malčki se bodo postavili, kot je njih navada. Zadovoljni boste, če jih pridete poslušati. Na svidenje!

J. Tomšič.

Pojdimo poslušat K. Budan

Cleveland, O. — Če živimo v sentklerski slovenski okolici, je skoraj neizogibno, da na svojih dnevnih poteh po St. Clair Ave. bodisi v službo ali trgovino, srečujemo iste ljudi, iste obrazne. Spočetka so nam tudi, brezbrzni smo za nje, dokler nam jih vsakdanost ne udomači, da nam postanejo znani, prikupni in obrečani nasmejni.

Tako srečujem vsak dan tudi gdč. Karolino Budanovo. Njenemu drobnemu obrazu spočetka nisem posvečala pozornosti. Ko sem jo prvič videla na odrupri nekem glasbenem nastopu, sem se začela zanimati za njo. Srečavali sva se dalje brez pozdrava, toda z nasmehom vse do danes, ko sva se osebno spoznali.

Moje prvo zanimanje je bilo posvečeno njej in njenemu koncertu, katerega bo priredila dne 30. novembra ob 4. uri pop. v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju.

Ganjivo in živo je bilo pripovedovanje gdč. Budanovo. "Nimam staršev, oče, ki je glasbo zelo ljubil, mi je davno umrl. Vedno je želel, da bi se kdo od nas otrok glasbi posvetil. V

otroških letih se mi je vžgala ljubezen do pesmi, katero zveste v gojim. Dne 30. novembra bom nastopila na samostojnem koncertu. Pesmi vam bom

(Zbira Vera K.)

Starost ne zavisi samo od let

Lahko se zgodi na žalostni zimski dan ali pa sredi maja, ko je ves svet v cvetju; nekoč doživeli to vsaka izmed nas. Stopiš pred zrcalom, da si uredi lase ali dene na glavo klobuk, pa nadnado zapaziš na svojem obrazu znake staranja. Morda je sred tri desetih, morda tudi, če imamo srečo in nismo preveč odkritosrčne do samih sebe, še v štiri desetih. Ni ravno potrebno, da se odigra pred ogledalom; povod zato nam lahko da mlado dekle v cestni žezevnici ali avtobusu, ki spošljivo vstane in nam ponudi prostor, sicer pa to pa je naši navadi. Vsekakor pa pride za vsako izmed nas trenutek, ko spoznamo, da leta teko.

Prenekatere to spoznanje takoj potare. Od tega trenutka so polne neke skrite nejevolje, noben delo jim ne ugaja in jih ne razveseljuje. Vsaka tozadenvna opomba jim morda privabi že solze v oči. Te postanejo nesrečne zase in za svojo okolico. Druga pa ne klonejo tako enostavno. Potrudijo se, da bi svoj mladostni izraz umetno čimdalj ohranile. Poskušajo biti mladostne v svojem vedenju, mladostne v svojem oblačenju.

Ene kot druge so usmiljenja vredne, kajti na ta način ne moremo skozi življenje.

Morda bo znanost nekega dne iznašla sredstva, s katerimi se bo dalo staranje preprečiti in nam bo zajamčena večna mladost. Dokler pa je to vprašanje nesrečeno, si moramo pomagati na ta način, da si ustvarimo za svoje življenje načrt, da si postavimo smoter, proti kateremu hodimo tudi potem, ko so nam leta zarezala na obraz prve gube, pa vse tja do konca naših dñi. Najvažnejše pri tem mora biti spoznanje, da leta sama in gladkost kože niso bistvene važnosti. Starost bo prišla, pa naj se ji upiram ali pa jo pričakujem v seseljem, kot čas miru. Nikdar ne smemo staranja smatrati za nesrečo, ki nas je zadel in proti kateri se moramo boriti z vsemi sredstvi. Prav ta naša borba in upiranje bo povzročila, da se bomo starale hitreje in hitreje. Niso to samo besede, ki naj nam bi dajale poguma, to so ugotovitev zdravnikov, kosmetikov in dušeslovcev; eni kot drugi pravijo, da notranja napetost, nejevolje in strah pred starostjo povzročajo počasno zatruljanje našega celokupnega organizma. Tudi vsaka druga briškost pospešuje staranje, naj bo to nejevolja nad usodo, nad možem ali taščo ali nezadovoljstvo pri delu. Zagrenjena žena ima krčevit, tog, starosten izraz.

Strah, jeza, sovraščino in nezadovoljstvo uplivajo neugodno na krvni pritisk, na delovanje srca, žlez in živcev, kar vse pospešuje naše staranje.

Še predno nam dajo zunanjega znamenja povod, je potreben, da razmislimo o staranju in starosti. Predvsem je prav, da vemo, da starost ni samo ene vrste, marveč, da jih je več: število let, domače in tuge. To bo moj najsrcenejši dan. Veliko truda in dela sem vložila v to. Če bom us

Dr. Josip Gruden

Zgodovina slovenskega naroda

Trške veče so bile javne in samo z ozirom na letni čas v sodnikovi hiši, drugej na pr. v Laškem trgu je bil sodni zbor na glavnem trgu. Skoraj gotovo so bili tudi drugod po naših mestih in trgi izprva taki splošni sodni zbori, ki so se pozneje omejili na mestne svetovale.

Pod mestno sodno pravico so spadali ne le vsi prepriki meščanov, ampak vseh v mestni oblasti živečih ljudi, ki niso bili kak drugi gospodski podložni. Navedno je obsegala mestna oblast poleg prvega mesta še okolico. Celo plemenitaši so morali priti pred mestno gosposko, ako so imeli tožiti meščane zaradi delgov ali razlaženja.

Mestna sodnija je imela tudi "kravovo sodno oblast" in je smela zločince na smrt obsojati. Ta kriminalna oblast mestega sodnika se je navadno raztezača čez velik kos dežele. Meje ljubljanskega kravovo-sodnega sodišča so segale na eni strani do Iga in Vrhnik, na drugi do Šmarne gore in Dola pri Zaglogu. Druga gospodstva, ki so si mela le "grajsko sodno oblast", so navadno pritiral svoje "maščivne osebe" na mejo ljubljanskega sodišča in jih tu oddala mestnim bircem z malo svoto za stroške pravde.

Med pravicami, ki so jih dobili meščani od deželnih knezov, je zavzemalo mestno sodišče prvo mesto. Bilo je neprečenljive vrednosti v tedanjih nasilnih časih, ko je pri sodbi podložnikov odločevala največkrat samovoljnost, ne pa pravica.

20. Mesta. Obrt in trgovina.

Že za časa rimskega gospodstva so bila v naših deželah utrjena mesta, ki so bila pa večinoma pokončana ob preseljevanju naših narodov. Preostalo je le nekaj mest ob Jadranškem morju: Akvileja, Trst, Koper, Pulj. Vendar so se Slovenci tu in tam naselili ob razvalinah starih kulturnih središč, iz katerih so se po mnogih stoletjih dvignile nove mestne naselbine. Tako se je Ljubljana dvignila tam, kjer je stala rimska Emona, srednjeveško Celje je podedovalo od stare rimske Celje ime in lego, prav tako Ptuj.

Za početek in razvoj srednjevsih mest sta bila pred vsem merodajna trgovina in promet. Splošno se opaža, da so nastala najstarejša mesta iz sejmišč ali tržišč na tistih progah, koder se je gibal velik promet. Kraji, kjer se je stekalo več rek ali dolin, prehodi čez reke ali barje, ob brodovih in mostovih, so bili posebno pripravljeni kraji za kupčevanje. Na takih krajih so zgodaj nastale cerkev, h katerim so prihajali ljudje do bližu in daleč k službi božji. Cerkevi shodi pa so privabili trgovce in obrtnike, ki so tje prisnali svoje blago na prodaj in se kmalu tudi sami naselili v obližnji cerkev, kjer so bili varnejši in se jim je vedno nudila prilika za izkupiček.

Enako so nastala tržišča tudi pod okriljem mogočnih gradov, česar gospodar je ščitil življene in blago trgovcev, skrbel za mir in red na sejmu in kaznoval zločince, ki so hoteli slepariti pri blagu, meri ali uteži. Od tod se je ohranila do najnovjše časa navada, da so ob sejnih obešali na dolg drog ali na kako hišo roko, držečo meč, kot znamenje sodne pravice in tržnega varstva. Obramba pa je gospodarju tržišča prinašala tudi lep dobitek, ker so na takih krajih napravili mitnice za izvoz in dovoz blaga in so moralni sejmarji za pravico, da smejo na trgu kupčevati, plačati posebno sejmarino.

Zaradi večje varnosti so napravili okoli takih naselbin ograje, ki so bile izprva iz lesa in prsti. Pozneje so jih obdali tudi

Ameriška in evropska označba mer

Pri čevljih je razlika v označbi mere za približnih 32½ do 32 točk, ki jih je treba odšteti od evropske mere, bodisi pri moških ali ženskih čevljih. Na primer: če vam sorodnik piše, da potrebuje čevlje št. 39 je to ameriške mere 6½; št. 40 je 7, št. 41 je 8, 42 je 9, 43 je 10, 44 je 11. Ženski čevlji so navadno manjši kot gornje mere. Tako bi na primer št. 38 bila ameriške mere 6, 37 bi bila 5 in 36 pa 4.

Pri ženskih oblekah pa je razlika v označbi mere vedno za 8 točk. Na primer, če vam sorodnik piše, da nosi obleko št. 40, je to ameriške mere 32, št. 42 je ameriške mere 34, 44 je 36, 46 je 38, 48 je 40, 50 je 42 in 52 je 44.

Isto je pri meri za dekllice. Evropska št. 38 je ameriška 12, 40 je 14, 42 je 16, 44 je 18, in 46 je 20.

Pri moških oblekah pa začenja mera v Evropi s št. 42, kar je enako ameriški meri 33, št. 44 je ameriška 34, 46 je 36, 48 je 38, 50 je 39, 52 je 41, 54 je 43 in 56 je 44.

Pri moških srajcach pa je razlika v označbi sledeča: št. 35 po meni ameriško mero 13½, 36 je 14, 37 je 14½, 38 je 15, 39 je 15½, 40 je 15¾, 41 je 16, 42 je 16½, 43 je 17. (Po "Obzoru.")

NEWBURŠKE NOVICE

(Nadaljevanje s 2. strani) pravi "nesi ali poči." Med kokošmi je bil pa tudi en petelen."

Resnična pretresljiva zgodbica, o kateri govori Plain Dealer danes, nas zopet opomini na ne-dovolost tega življenga.

Policaj je vzel človeka, ki je prehitro vozil. "Zapelji v stran!" je bilo povelje. Mož zapelje in ustavi. Policaj piše poziv na sodnijo. Ko je bil tiket spisan, ga pomoli krščilku postave. Ne zmeni se. Policaj pogleda bolj natančno in ostrimi. Krščilec postave je mrtev. Odšel je na drugo sodnijo. Upamo, da mu bo ta sodnik milostljiv.

Druge trgi, pri katerih je bila merodajna ugodna lega, kaupčijo, so sledеči: Velikovsc, ob mostu čez Dravo, Ljubljanski pozneje Tržič, ob prehodu čez Ljubelj, Kamnik, ob cesti skozi Tuhinjsko dolino na Stajersko, Dobrava (Gutenwert) pri gradu čez Krko (sedaj Hrvatski brod), kjer je bila živahn kupčija z Belo krajino in Hrvaško. Drugo važno sejmišče ob Krki, ki je imelo trgovsko zvezo z Ogrsko in Hrvaško, je bilo na kraju sedanjega Novega mesta. Imenovalo se je "Trg v Krajinu" (Markstatt) in je nastalo na zemljišču stiškega samostana. Vojvoda Rudolf IV. je trg povzdignil v mesto. V isto vrsto trgov spadajo tudi Radeče, ležeče na kraju, kjer se Savinja izliva v Savo in kjer so vodne ceste pospeševale kupčijo. Trg se omenja 1. 1206. in je bil v posesti radeških gospodov.

V drugo vrsto moramo štetiti na mesta, ki so nastala v bližini važnejših gradov. Tudi na takih krajih se je kmalu razvila večja ali manjša naselbina. Kjer so imeli vojvodi, knezi ali drugi mogočni gospodje svoje bivališče, tam se je zbralomno-mogoč vojaškega spremstva, ministrialov ali plemiških podložnikov in uradnikov, za katere je bilo treba pod gradom zidati posebne hiše in dvore. Zaradi varnosti so jih obdali z zidom, kakor grad sam. Kmalu so se tamkaj naselili tudi trgovci in obrtniki, naselbina je dobila tržno pravico, ki je privabilo ljudi z dežele na kupčijo in slednji samoupravo z raznimi privilegiji. Iz trga je nastalo mesto.

Po maši je bila blagoslovljena velika granitna plošča, ki bo za vse čase kazala, kje je živel eden ameriških najbolj uspešnih misijonarjev. Oznamovala pa bo tudi, da je bil to SLOVENEC, FRANC PIRC.

Na ta način je nastala večina naših mest: Št. Vid na Koroškem ob stolnem gradu koroških vojvodov, Celovec ob nji-hovem lovskem gradu, katere mu je vojvoda Bernard podelil tržne pravice, Ljubljana na kranjskih posestvih Španhajmov, Škofja Loka na loškem gospodstvu freisinskih Škofov, Maribor ob gradu štajerskih vojvodov, Celje pod starodavnim utrdbo savinjskih mejnih grofov. Gorica pod glavnim gradom enakega imena. Kostanjevica je bila menda že iz početka zasnovana kot močna trdnjava ob deželi meji, ki je s tržno pravico pritegnila tudi kupčijo nase-

Po teh opravkih je bilo že poldne če ne že nekaj čez. Zato nas je povabil ondotni župnik, monsignor Keaveny v pritličje krasne nove šole, kjer je čakalo koso vseh številnih duhovnikov in dveh Škofov.

Koso je teknilo, zato je bilo razpoloženje prav živahnino, dasi ni bilo nicesar drugega, kar bi pospešilo živahnost razen kave.

Vse eno, ko so se drugi gospodje eden za drugim razslili, smo ostali vsi Slovenci še skupaj. V kotu je stal piano in ker je bil med nami — edini laik — g. organist iz Iron Range, ni bilo dolgo, da se je oglasila slovenska pesem, prav tako kot v Sloveniji, kadar je bil shod slovenskih duhovnikov. Navzoči so bili poleg prevzetenega Škofa Rožmana, Father Perčič iz Hillman, Fr. Zdolsek iz Whapeton, Fr. Dolšina iz Deerwood, Fr. Pečovnik iz Dumont, Fr. Dolinar iz Breckenridge, Fr. Furlan, St. Cloud; Fr. Edwin Oman, St. Stephen; Fr. Vogrin iz Parkers Prairie, Fr. Kapuščan iz Nebraska, Fr. Vouk iz Ely in morda še kateri, ki se ga ne spominim. Le škoda, da to prijetno snidenje ni trajalo vsaj en dan. Kar veselje je bilo gledati, kako so se gospodje zopet enkrat čutili proste, brez Damoklejevega meča nad glavo. Zato so jim pesmi tem bolj navdušeno vrele iz grl in so podelili, da so ženske, ki so pospravljale namizno posodo, zanjajo poslušale in ena drugo popraševala: "Kdo so ti?" Lepo je bilo. Škoda da je tako malo časa trajalo. Še ono "Kranjski fantje saj smo mi," so na moj predlog zapeli, potem pa si podali roke in se zamišljeni različni zopet po širini Ameriki. In zopet smo videli, da VSE MINE.

Crnomelj brez zobozdravnika

V "Ljubljanskem dnevniku," ki ga tiskajo v nekdanji Slovenske tiskarni v Ljubljani, se nekdo pritožuje:

"Nisem edini, ki se v Beli Krajinji sprašujem, kam naj se obrnem za popravilo zob. Pred leti so mi v zobni ambulanti socialnega zavarovanja v Ljubljani napravili zobno protezo. Letos poleti pa se mi je ta proteza preolomila. Ker službujem v črnomelskem okraju, v Gradacu, sem šel iskat pomoči v zdravstveni center v Črnomelju. Ker tam ne delajo te vrste zobnih popravil, so me z napotnico poslali Novo mesto. Plačal sem vožnjo, izgubil delovni dan, vrnil pa sem se z nepopravljeno protezo,

Dan 22. septembra je bil dolochen za to, da bo darovana pontifikalna sv. maša v Little Falls, Minn., prav blizu kraja, kjer je bival pred sto leti misijonar Franc Pirc. Mašo je daroval prevzeteni dr. Gregorij Rožman. Zopet je privrelo tisoč ljudi na prostor, na Fair Grounds, da vidijo Škofa kraja, odkoder je Father Pirc prišel. Dan je bil precej hladen, oblačen, le tu pa tam se je sonce pokazalo. Navzlic temu so ljudje vstrajali, dokler ni bila pontifikalna maša pridigo vred do konca.

DA SE UREDI ZAPUŠČINA

Na 5408 Homer Ave.

Cena \$9500

Kličite:

JOSEPH ZORMAN

6411 St. Clair Ave.

ker so mi v Novem mestu dejali, da bom stvar lahko opravil v Črnomelju po 1. avgustu, ko bo tja premeščen za to izveden zobotehnik iz novomeškega centra. Čeprav v Novem mestu nisem ničesar opravil, sem se vrnil v Gradac še kar dobre volje, češ, končno bomo dobili tudi v Črnomelju še bolj izpopolnjen zdravstveni center. Toda zobotehnik v Črnomelju ni prišel. Ne-kajkrat sem ga v avgustu iskal, nekajkrat pa sem po drugih povprašal, če že dela v ambulanti. Toda še vedno v Zdravstvenem centru v Črnomelju le izdirajo in plombirajo zobe, nimajo pa še laboratorija in potrebnega materiala ter človeka, ki bi izdeloval umetna zobova. Mnogo nas je, ki smo zaradi tega močno pri-zadeti v tem okraju, saj ne veemo, kam naj se obrnemo za tovrstna popravila. Zato bi bilo v Črnomelju v resnici prišel tovariš, za katerega so cibljibili."

Milijon traktorjev

Milijon traktorjev so izdelane lansko leto tvornice na celotni svetu. Tako sporoča Zvezda združenih narodov. Nad polovico vseh je bilo izdelanih v ZDA, ki razpolagajo danes z 2/3 vseh traktorjev na svetu, dočim imajo orne zemlje samo 18%.

Sorazmerno z orno zemljivo pa ne prvačijo ZDA, temveč Anglija, ki poseduje 1 traktor na 23 ha orne zemlje. Pred ZDA sta še Švica in Nova Zelandija, ZDA pa sledijo Holandska, Švedska in Zapadna Nemčija, daleč za temi Francija, in še bolj daleč Italija. V Rusiji pride en traktor na 400 ha orne zemlje, v Sibiriji in Vzhodni Aziji pa komaj na 13,000 ha. Torej bo industrija traktorjev še polno zaposlena skozi daljšo dobo let.

INSURANCE

Fire — Windstorm

Automobile

Za zanesljivo postrežbo se priporoča

MALI OGLASI

štiri sobe isčeta
Dve mladi Slovenski isčeta 4 neopremiljene sobe s kopalnicami na vzhodni strani mesta. Kličite po 4. uri pop. UT 1-1576.

KOVAC REALTY
960 E. 185. St.
KE 1-5030.

Hiša naprodaj

V Euclidu je naprodaj bunгалov z 2 spalnicami. Ima zimska okna in mreže, polno klet na podarju narejeno iz smreke. Podenjan na 2. nadstropju. Plinska kurjava. \$14,900. Kličite RE-1-3761.

Milijon traktorjev

Milijon traktorjev so izdelane lansko leto tvornice na celotni svetu. Tako sporoča Zvezda združenih narodov. Nad polovico vseh je bilo izdelanih v ZDA, ki razpolagajo danes z 2/3 vseh traktorjev na svetu, dočim imajo orne zemlje samo 18%.

Hiša naprodaj

Na 13310 Darley Ave., za 1 družino, 6 sob. Prazna. Dve garaži, velik lot. Odprt od 2. do 5. ure v nedeljo popoldne, da si ogledate. Za podrobnosti lahko tudi kličete.

P. J. Kersis
MA 1-1773 (x)

Soba se odda

Opremljena soba se odda. Si lahko tudi kuha. Na 5812 Prosser Ave., HE 1-2470.

ANTON HIBLER

iz starega kraja izčesen
URAR

se priporoča za v to stroko
spadajoča dela
6530 St. Clair Avenue
Tel.: EX 1-8316

ZA DOBRO PLUMBINGO
IN GRETJE POKLICITE

A. J. Budnick & Co.

Agentura
15813 Waterloo Rd.
KE 1-1934

(Fri.-x)

ZA HITRO POSTREŽBO
POKLICITE UT 1-0926

plumberška zaloga - orodje - ključne železnične - električne zaloge - barve

ST. CLAIR HARDWARE
7114 St. Clair Ave., UT 1-0926

Laddi Puščar - Joe Vertonček, lastnik

Izvrstno pivo - vino - žganje
in okusen prigrizek

Se priporočamo

Three Corners Cafe
1144 EAST 71st ST.
Frank Baraga, lastnik

1115 E. 152 St.

(228)

Ženske dobijo delo

Ženske za čiščenje

Morajo razumeti angleško. Stalno delo ponoči. Dobra plača. Oglasite se med 2. in 4. uro pop.

OHIO WINDOW CLEANING COMPANY
1230 E. 9th St.
CH 1-7515

(225)</

Jolet, Ill. — Moja sosedna dobiva od svojega nečaka iz starega kraja ljubljanske iste, ki mi jih da včas prebirati. Zadnje mesece so ljubljanski listi polni zmerjanj in kritike proti Stalinu in njegovim oprodam v Moskvi in drugih slovanskih deželah, ki stojijo v vrstah Stalinove partije. Skratka cel svetnik! Ljubljanski listi tudi vpijejo, kako se Rusija pripravlja v satelitnih deželah, da napade Jugoslavijo. Mnoge zanima, kako bi tak napad na Jugoslavijo uspel? Gleda tega je nečak moje sosedne v pismu tako le pojasnil. Ker je on na odličnem položaju, dobro vidi, kako je. On piše med drugim tako-le:

"Prav gotovo Vas v Ameriki zanima, kako vplivajo na nas ruske grožnje, da nas napadejo.

SEDAJ JE ČAS
da si naročite

gramofonske plošče

"SVETA NOČ"

in na drugi strani

"VENČEK NARODNIH"

Poje pevski zbor

"Domovina"

iz New Yorka

Cena \$1.50

Pišite na:

DOMOVINA

253 Irving Ave.

Brooklyn, New York

Naj zaupno povem, da smo vsled teh groženj vsi precej nervozni. Naš vodja maršal Tito sicer zatrjuje, da je naše edinstvo močno in da bomo krepko branili svoje meje. Enako so se postavljali v Beogradu proti nemški nevarnosti leta 1940 in 1941. Pa ko je prihrula nemška moč, je bilo konec Karadžorževičeve Jugoslavije v dobrih štirih dneh. Premoč na nasprotini strani je ogromna, če primerjamo vse našo moč proti njej, pride komaj nekaj nad 5% proti 100%. O edinstvu je pa slika ta le: V armadi je do kakih 60% častnikov, ki tajno v srcu čutijo in soglašajo s kominformovci v Moskvi, a so tiho radi kruha in služb. A ob spopadu bi ti pokazali svoje glave. Med pripristimi ljudmi, pa tudi ni res, razen med nekaj mladine, kake velike navdušenosti za Tita. Dalje, koliko je računati na Hrvate? Ti bi šli svojo pot ob prvem sunku. Srbi so tiho, a imajo svoje račune. Vse to ne kaže, da bi bila naša edinstvo posebno močno sementirana, razen v besedah, s katerimi so voditelji zelo radodarni. Tako viši se nam ne obeta nič posebno dobrega. Gotovo je, da se bodo Rusi nad nami hudo maščevali, če pride do napada, da bi s silnim terorizmom pokazali še drugim satelitom, kaj čaka vsakega, ki se drzne obrniti hrbot Moskvi. Toliko v informacijo, da boš vedela, kako čutimo tu doma pred temi grožnjami."

Pismo podaja nekako stvarno sliko glede kritičnega položaja med Titom in Moskvo. Tito je gospodobesen. Pa kaj se on meni? Svet je širok in velik in pred Stalnom bo lahko bežal, če treba celo na druge kontinente, da bo odnesel glavo pred nevarnostjo. Ampak narod bo trpel, ki bo moral ostati doma in čakati ruskega medveda, da ga pride mrčvarit in trgt. Zadnje tedne sem se nekaj po-

lenil. Delo doma, pa menda tuti so vzrok, da postajam počasen. Zato tudi moji dopisi postajo bolj redki. Zadnje tedne sem pa moral tudi mojemu staremu znancu Juretu pomagati v spodnjem štuku. Kaj sva delala tam, naj povem samo vam čitateljem bolj na tihu, vi pa zase to reči ohranite in jo ni treba naprej publicirat. Jure je dobil grozdje, pa sem mu pomagal mleti in prešati in to delo sva opravila tako temeljito, da ta "novi" v sodih zdaj že tako kozolce prevrača in puha, da pravi Juretova boljša polovica, da pol bloka daleč diši po vinskih duhovih. Počakajte, da se enkrat ustali in očisti, potem jih bo Jure zopet razdiral. Torej videte, dobro delo sem opravil, zato me imejte za izgovorjenega, ker se bolj poredkoma oglašam.

V jeseni smo, pa se nam že tudi zima hudo ponuja. Zadnjič enkrat je topomer kazal že 18 nad ničlo, kar je že precej mrzlo. V Chicagi so imeli pa kmaj 24 nad ničlo. Ne vem zakaj je v naših nižavah vedno malo bolj mrzlo, kakor pa v Chicagi. Eni pravijo, da vpliva michigansko jezero na mrzli val. Morda. Imamo pa letošnjo jesen v tej okolici precej občutno sušo. Vsaj dosedaj smo jo imeli, ko to pišem. Vsled tega smo imeli tudi več požarov v našem mestu in okolici, kakor druga leta, ko ni bilo takoj suho. Iz urada tukajnih ognjegascov poročajo, da vsled suhe trave in listja se ogenj letos pojavlja mnogo bolj pogosto, kakor druga leta. Trava in listje je zelo suho in če neprevidni kadilec le vrže tja na vrt ali trato še goreči konec cigarete ali cigare se vžge in začne goreti, ker je suho, pa takoj začne goreti in se širi ogenj naprej. Okrog bližnjega Coal Citya je pogorelo več koruze na polju. Nekemu farmarju pa uni-

čilo dom in obsežen hlev. Ogenj so imeli te dni tudi v znani Rački Tavern na 1123 Cement St., to je na našem hribu. Ogenj je uničil skoro vse prvo nadstropje in škoda je občutna. Kako je ogenj nastal še ne vedo. Ognjegaški urad opozarja in prispi vse, naj bo vsak kar največ se da previden pri ravnanju z ognjem, zlasti z gorečimi žveplenkami, gorečimi cigaretami in cigarami.

Naš mestni svet je sklenil, da

udeležilo zborovanja tudi okrog 140 odpolancev katoliških, pravoslavnih in muslimanskih stanovskih združenj. Med delegati je bil tudi zastopnik s tržaškega ozemlja in s Slovenskega Korotana. Na zborovanju so številni govorniki obravnavali stanovska in politična vprašanja. Med drugimi se je oglasil k besedi tudi opat samostana Pleterje, dr. Edward Leopold, ki je govoril o emigraciji. Na kratko je orisal vlogo protijudske duhovščine med zadnjijo vojno, ki je zastupljala mlađa ljudi. Govoril je o razdaljnem delu duhovščine v emigraciji, ki zavestno rovari proti Jugoslaviji in zlonamerno napočno seznanja svet o današnjem položaju v njej, pridiga o pregnanju vere in razglaša za svetnike tiste, ki so si umazali roke s skrivo lastnega naroda, ali pa padli v boju, ko so zgrabili za orožje proti lastnemu narodu. Opat je poudaril da nihče ni bil ubit zaradi verskega prepričanja, ampak zaradi tega, ker se je udnjal okupatorju." — tako je poročala iz Ljubljane nedavno komunistična "Soča."

Ce bi ne poznali vso pretkanost in zmoto komunističnih naukov, bi se nam zdeld nemogoče, da je te besede izgovoril katoliški duhovnik in še opat po vrhu. Kako naj se njihovo načelo: duhovnik naj se ne briga za politiko — strinja s temi izjavami in podlimi klevetami? Zaman kričijo, da naši mučenci, posebno duhovniki, niso padli za vero, ampak zato ker so sodelovali s okupatorjem. Mi verujemo v vemo, da so si zasluzili palmo mučenštva, ker so umrli za svoje versko prepričanje in jim tega zasluga nihče ne bo vzel.

Književnik Anton Debeljak umrl

V petek 24. oktobra je umrl v Lovrani dr. Anton Debeljak, profesor in književnik. Po rodnu Dolenje je študiral gimnazijo v

Novem mestu in dovršil leta 1912 filozofska fakulteto na Dunaju. Pozneje se je izpopolnjeval na univerzi v Parizu in promoviral leta 1923 za doktorja filozofije na univerzi v Ljubljani. Kot profesor je služboval na realki v Idriji, na gimnaziji v Gorici, in končno na realki v Ljubljani do svoje upokojitve pred tremi leti. Kot literat je sodeloval zlasti pri Ljubljanskem Zvonu, izdal je zbirkę pesmi "Sonice in sen-

ce," ter mnogo prevajal iz francoske. Poleg slovanskih jezikov je obvladal skoro vse evropske jezike.

Zadnjega pol stoletja je sam en kandidat velikih dveh strank umrl pred volitvami. To je bil James S. Sherman, republikanski podpredsedniški kandidat 1. 1912; umrl je en mesec pred volitvami.

Ustanovljeno 1908
Zavarovalnino vseh vrst vam točno preskrbi

HAFFNER INSURANCE AGENCY
6106 ST. CLAIR AVENUE

SHRANITE DENAR V BANKI,
KADAR RABITE

MONCRIEF grelni sistem • Premog

THE HENRY FURNACE CO., Medina, Ohio

- Plin
- Olje

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijška tiskarna vam tiska krasna poročna vabilna po jako zmersni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

5117 St. Clair Avenue

HEnderson 1-0628

TVRDKA USTANOVLJENA 1922

Please save this price list | MIHALJEVICH BROS. COMPANY | Prosimo shranite to listo

6424 St. Clair Ave. - HEnderson 1-6152 - Cleveland 3, Ohio

Iz našega skladišča v prostem pristanišču v Trstu posiljamo zdaj spodaj naštete pakete, na katere ni treba plačati nobene carine.

Vsi paketi so polno zavarovani vse do zadnje postaje oziroma pošte prejemnika. Dostava v najkrajšem mogočem času in za jamčena ali pa se Vam vrne denar.

PAKET ŠT. C-1	\$15.50	PAKET ŠT. C-2	\$18.75	PAKET ŠT. C-3	\$15.00
10 lbs. sladkorja	11½ lbs. riža	10 lbs. sladkorja	10 lbs. riža	10 lbs. bele moke	10 lbs. sladkorja
10 lbs. riža	10 lbs. špagetov	6½ lbs. kave	6½ lbs. kave	10 lbs. riža	10 lbs. riža
5 lbs. špagetov	5 lbs. polenovke	5 lbs. masti	5 lbs. masti	5 lbs. kave	5 lbs. kave
5 lbs. kave	5 lbs. pralnega mila	¼ lb. popra	¼ lb. popra	5 lbs. masti	5 lbs. masti
PAKET ŠT. C-4	\$15.50	PAKET ŠT. C-5	\$15.75	PAKET ŠT. C-6	\$13.25
11½ lbs. riža	15 lbs. sladkorja	11½ lbs. riža	11½ lbs. riža	10 lbs. špagetov	10 lbs. špagetov
10 lbs. špagetov	11½ lbs. kave	12 lbs. sladkorja	6½ lbs. kave	11 lbs. riža	11 lbs. riža
12 lbs. sladkorja	6½ lbs. kave	6½ lbs. kave	7 lbs. masti	4 lbs. kave	4 lbs. kave
PAKET ŠT. C-7	\$16.50	PAKET ŠT. C-8	\$13.50	PAKET ŠT. C-13	\$16.75
20 lbs. sladkorja	5 lbs. špagetov	20 lbs. sladkorja	22 lbs. sladkorja	22 lbs. sladkorja	11½ lbs. riža
10 lbs. riža	5 lbs. sladkorja	10 lbs. špagetov	11½ lbs. riža	11½ lbs. riža	6½ lbs. kave
5 lbs. kave	5 lbs. pralnega mila	5 lbs. masti	5 lbs. masti	5 lbs. masti	5 lbs. masti
1 lb. mlečne čokolade	5 lbs. riža	1 lb. "Ceylon" čaja	5 lbs. kave	1 lb. "Ceylon" čaja	1 lb. "Ceylon" čaja
PAKET ŠT. C-9	\$24.90	PAKET ŠT. C-10	\$21.90	PAKET ŠT. C-14	\$13.00
20 lbs. sladkorja	37 lbs. masti	20 lbs. sladkorja	20 lbs. sladkorja	12 lbs. sladkorja	12 lbs. sladkorja
10 lbs. špagetov	10 lbs. riža	10 lbs. špagetov	10 lbs. riža	6 lbs. riža	6 lbs. riža
10 lbs. masti	5 lbs. kave	10 lbs. masti	5 lbs. kave	4 lbs. masti	4 lbs. masti
11 lbs. riža	8 lbs. špagetov	11½ lbs. riža	11½ lbs. riža	11 lbs. riža	11 lbs. riža
5 lbs. polenovke	5 lbs. sladkorja	5 lbs. masti	5 lbs. masti	6 lbs. kave	6 lbs. kave
5 lbs. kave	2 lit. olivnega olja	5 lbs. riža	5 lbs. kave	5 lbs. kave	5 lbs. kave
PAKET ŠT. C-11	\$21.90	PAKET ŠT. C-12	\$24.00	PAKET ŠT. C-16	\$8.90
20 lbs. bele moke	37 lbs. masti	20 lbs. bele moke	20 lbs. bele moke	5 litrov olivnega olja	5 litrov olivnega olja
20 lbs. sladkorja	10 lbs. sladkorja	10 lbs. sladkorja	10 lbs. sladkorja	12 lbs. sladkorja	12 lbs. sladkorja
10 lbs. masti	10 lbs. riža	10 lbs. masti	10 lbs. masti	6 lbs. riža	6 lbs. riža
10 lbs. riža	5 lbs. kave	10 lbs. riža	10 lbs. riža	2 lbs. kave	2 lbs. kave
5 lbs. kave	½ lb. "Ceylon" čaja	8 lbs. špagetov	8 lbs. špagetov		
		ČISTA SVINJSKA MAST v originalni konservi, 37 lbs.....	\$12.90		
		BELA MOKA OOg la v dvojnih vrečah, 100 lbs.....	\$12.00		
		NOV. "SINGER" ŠIVALNI STROJ No. 239.....	\$148.00		
		Žensko ali moško KOLO z lučjo in orodjem.....	\$48.00		
		STEDILNIKI NA LES ALI PREMOG od \$59.00 do \$115.00 z dvema pečicama in kotličem za vodo.			
		ELEKTRIČNI KUHALNICKI z 2 grelcema \$34.00; s 3 grelcemi \$47.00; s 3 grelcemi in pečico \$125.00			

24 zavirkov juhe z rezanci
5 lbs. mleka v prahu

PAKET ŠT. C-17 .... \$15.50
11 lbs. kuhané Šunka

PAKET ŠT. C-18 .... \$10.90

24 zavirkov juhe z rezanci
5 lbs. mleka v prahu

PAKET ŠT. C-19 .... \$10.90

J. S.

Karel Mauser

Svoje pripovedovanje o začetkih svojega literarnega šolanja ni hrepenenje, da bi mogel opisati svet, ki sem ga gledal; napisal: "Gimnazija mi je odprla vrata, Ijudi take, kakor so: robate

in zdrave, vkopane v zemljo, priklenjene na dom in družino."

Pa je zopet počakal, nato pa z neko prisrčno ljubeznivostjo do enega izmed svojih najdražjih profesorjev na kranjski gimnaziji dejal: "Bog mi je dal dobrega profesorja dr. Franceta Tomšiča. Ta je bil moj prvi mentor in vodnik." Posodil mi je Murina, ki mi je zapel v duši, kot da so njive dobole jezike in gmajne zvončke. Svet se mi je zazdel neizmerno bogat. Naj izrečem ob tej prilici blagoslov vsem onim profesorjem slovenščine, ki niso samo profesorji, ampak tudi vodniki v lepoti slovenske besede, zakaj oni so prvi buditelji mladih talentov in njihovi prvi vodniki."

Spet sem pretrgal Karlovo pripovedovanje, da bi dobil odgovor na vprašanje, ki me je posebej še zanimalo, kdaj je začel pisati.

"Tedaj v kranjski gimnaziji dobi sem zagrešil prvo pesem, ki se mi je zdela dobra. Še danes vem, da sem ji dal naslov Pomlad in da je imela dve kitičci. Izšla je dijaškem listu Mentorju 1938. Tako sem takrat spoznal svojega drugega literarnega vodnika profesorja dr. Joža Lovrenčiča. Povabil me je k sebi na dom, mi postregel in izplačal prvi honorar. Moja sreča je bila tolikšna, da je nisem imel kam deti. S tem hipom je bila odločena moja pot."

Umolknil je, jaz pa sem ga dalje vprašal, kakšen je bil njen nadaljnji literarni razvoj.

"Ko sem prišel s kranjske gimnazije," je nadaljeval, "na 1. državno gimnazijo v Ljubljano, tedaj sem se srčal tudi s pesnikom in literarnim kritikom profesorjem Francetom Vodni-

kom in njegovim gimnaziskim literarnim krožkom. V soboci v Livarski ulici sem pisal, stradal in kadil in sanjal."

Krepko je potegnil cigaretto, nato pa znova začel: "Potlej pa sam ne vem. Nekrat se je nekaj zlomilo v meni. Čutil sem, da je v mojih pesmih preveč žalosti, premalo življenja, tistega veselja, ki ga Gorenjec niti v brdkih ne more zakriti. Vrgel sem se na prozo. V počitnicah sem kmetoval, poslušal govorico starih ljudi, zapisoval izumirajoče besede in domača zemlja se mi je zazdela tako neizrečeno lepa, da bi culo njene prsti ne prodal za cekin."

Spet je malo počakal, jaz pa sem porabil priliko, da sem mu zastavil novo vprašanje o mojstrih, pri katerih se je učil. Pamet je sprva nekam trdo odgovoril: "Nikoli se nisem mogel vneti za salonske pisatelje. Od pesnikov sem najbolj cenil Murna pod pisateljem pa Finžgarja."

Znova je segel po cigaretami, nato pa nadaljeval: "Potlej so se mi cdkrile tuje literature. Razodeteje zame je bil Giono s svojo žetvijo v Hribom. Tu je zemlja živila, živel je plug in klas. Živel kruh in nebo, veter in dež."

Rad bi bil Karla še in se spraševal, toda tisti dan je kakor jaz sam ves dan gonil kramp in lopato na cesti v Šent Petru v lesu nekdani zgodovinski Teurniji, pa sem zato za tisti večer odnehmenhal. Medtem ko so drugi taboriščniki že trdo spali, je v Karlovi sobici v 8. baraki bila še vedno luč. Polnoč ga je zalotila še vedno za skromno mizico, kjer je večer za večerom pisal, zdaj za Koroško Kroniko, zdaj za Družbo sv. Mohorja v Celovcu, zdaj za celovški radio itd., itd.

Sicer se odtelej do danes Karlovo jajo v trgovini, majhni stroški gmotno stanje ni veliko sprememnilo. V taborišču je delal s čarje tudi imamo na Jesenicah. Manjka menda le malo dobre volje. Ne samo zaradi tujev, tudi zaradi številnih delavcev, ki hočijo vsak večer v temi z dela na vlak, nas je lahko sram, in zato nekončno na Jesenicah le poskrbijo za razsvetljavo ulic, da nam ne bo treba prenašati električnega mrka vso zimo. P. U."

— Neka arabska zdravniška enciklopedija omenja kavo že 1. 850 po Kr. r.

OBNOVA PO ATOMSKI BOMBI PORUŠENE CERKEV — P. Yamaguchi (na desni), župnik kat cerkva v Nagasaki na Japonskem, si ogleduje slikano okno za svojo obnovljeno cerkev. Okno je naročil v Franciji še l. 1947. Prvotno cerkev so namreč pred 100 leti zgradili Francozi.

**Kar jaz
hočem
je en Coke**

da delamo okrečani

DRINK Coca-Cola

REG. U.S. PAT. OFF.

CLEVELAND COCA-COLA BOTTLING COMPANY

© 1952, THE COCA-COLA COMPANY

Ko mine pol jutra, odmor v delu prav dobro dene — ampak je še toliko bolje z okrečilno, in okusno ledeno-mrzlo Coca-Cola.

BOTTLED UNDER AUTHORITY OF THE COCA-COLA COMPANY BY
CLEVELAND COCA-COLA BOTTLING COMPANY

"Coke" is a registered trade-mark.

VABILO NA PLES OB 40. LETNICI

NAJUGODNEJŠE CENE IN HITRA ODPOŠILJATEV BOŽIČNIH PAKETOV!**COSULICH**

Pošiljamo samo pakete, ki so carine prosti

Nekaj Standard paketov, ki so popolnoma prosti carine:

PAKET ŠT. 28	\$8.90	PAKET ŠT. 96	\$13.50
5 lbs. kave		10 lbs. sladkorja	
5 lbs. riža		10 lbs. riža	
5 lbs. masti		10 lbs. testenin	
5 lbs. sladkorja		5 lbs. kave	

PAKET ŠT. 15	\$12.90	PAKET ŠT. 99	\$54.00
20 lbs. bele moke		100 lbs. bele moke	
5 lbs. sladkorja		30 lbs. testenin	
5 lbs. masti		30 lbs. masti	
5 lbs. kave		20 lbs. sladkorja	
5 lbs. mila		20 lbs. bakalara	

PAKET ŠT. 91	\$13.75	PAKET ŠT. 99	\$54.00
22 lbs. sladkorja		100 lbs. bele moke	
11 lbs. riža		30 lbs. testenin	
6 lbs. kave		30 lbs. masti	
1 lb. čaja		20 lbs. sladkorja	
1/4 lb. popra v zrnu		20 lbs. bakalara	

PAKET ŠT. 92	\$14.50	PAKET ŠT. 95	\$34.00
10 lbs. sladkorja		33 lbs. masti	
10 lbs. testenin		33 lbs. testenin	
10 lbs. riža		22 lbs. sladkorja	
6 lbs. kave		11 lbs. riža	
2 kg kakava		6 lbs. kave	
1 lb. čokolade		2 lbs. pralnega mila	
1 lb. čaja		1 lb. mila "Palmolive"	

PAKET ŠT. 98	\$37.50	PAKET ŠT. 88	\$12.90
100 lbs. bele moke		33 lbs. masti	
22 lbs. testenin		33 lbs. testenin	
22 lbs. sladkorja		22 lbs. sladkorja	
22 lbs. masti		11 lbs. riža	
11 lbs. riža		6 lbs. kave	
6 lbs. kave		2 lbs. pralnega mila	
4 lbs. pralnega mila		1 lb. mila "Palmolive"	
1 lb. t. mila "Palmolive"		1/4 lb. popra v zrnu	

PAKET ŠT. 90	\$14.50	PAKET ŠT. 95	\$34.00
10 lbs. sladkorja		33 lbs. masti	
10 lbs. testenin		33 lbs. testenin	
10 lbs. riža		22 lbs. sladkorja	
6 lbs. kave		11 lbs. riža	
2 kg kakava		6 lbs. kave	
1 lb. čokolade		2 lbs. pralnega mila	
1 lb. čaja		1 lb. mila "Palmolive"	

PAKET ŠT. 99	\$37.50	PAKET ŠT. 88	\$12.90
100 lbs. NAJBOLJE BELE MOKE		33 lbs. masti	
100 lbs. NAJBOLJE KURZNE MOKE		33 lbs. testenin	
37 lbs. SVINJSKE MASTI		22 lbs. sladkorja	

PAKET ŠT. 85	\$6.50	PAKET ŠT. 85	\$6.50
6 lbs. kave		6 lbs. kave	
4 lbs. riža		4 lbs. riža	

PAKET ŠT. 88	\$12.90	PAKET ŠT. 88	\$12.90
20 lbs. bakalara		20 lbs. bakalara	

PAKET ŠT. 85	\$6.50	PAKET ŠT. 85	\$6.50
6 lbs. kave		6 lbs. kave	
4 lbs. riža		4 lbs. riža	

PAKET ŠT. 85	\$6.50	PAKET ŠT. 85	\$6.50
6 lbs. kave		6 lbs. kave	
4 lbs. riža		4 lbs. riža	

PAKET ŠT. 85	\$6.50	PAKET ŠT. 85	\$6.50
6 lbs. kave		6 lbs. kave	
4 lbs. riža		4 lbs. riža	

PAKET ŠT. 85	\$6.50	PAKET ŠT. 85	\$6.50
6 lbs. kave		6 lbs. kave	
4 lbs. riža		4 lbs. riža	

PAKET ŠT. 85	\$6.50	PAKET ŠT. 85	\$6.50
6 lbs. kave		6 lbs. kave	
4 lbs. riža		4 lbs. riža	

PAKET ŠT. 85	\$6.50	PAKET ŠT. 85	\$6.50
6 lbs. kave		6 lbs. kave	
4 lbs. riža		4 lbs. riža	

PAKET ŠT. 85	\$6.50	PAKET ŠT. 85	\$6.50
6 lbs. kave		6 lbs. kave	
4 lbs. riža		4 lbs. riža	

PAKET ŠT. 85	\$6.50	PAKET ŠT. 85	\$6.50
6 lbs. kave		6 lbs. kave	
4 lbs. riža		4 lbs. riža	

PAKET ŠT. 85	\$6.50	PAKET ŠT. 85	\$6.50
6 lbs. kave		6 lbs. kave	
4 lbs. riža		4 lbs. riža	

PAKET ŠT. 85	\$6.50	PAKET ŠT. 85	\$6.50
6 lbs. kave		6 lbs. kave	
4 lbs. riža		4 lbs. riža	

PAKET ŠT. 85	\$6.50	PAKET ŠT. 85	\$6.50
6 lbs. kave		6 lbs. kave	
4 lbs. riža		4 lbs. riža	

PAKET ŠT. 85	\$6.50	PAKET ŠT. 85	\$6.50
6 lbs. kave		6 lbs. kave	
4 lbs. riža		4 lbs. riža	

PAKET ŠT. 85	\$6.50	PAKET ŠT. 85	\$6.50
6 lbs. kave		6 lbs. kave	
4 lbs. riža		4 lbs. riža	

PAKET ŠT. 85	\$6.50	PAKET ŠT. 85	\$6.50
6 lbs. kave		6 lbs. kave	
4 lbs. riža		4 lbs. riža	

PAKET ŠT. 85	\$6.50	PAKET ŠT. 85	\$6.50
6 lbs. kave		6 lbs. kave	
4 lbs. riža		4 lbs. riža	</td

HENRIK SIENKIEWICZ:

Zognjem in mečem

Krik zmagoslavlja in radosti držite krepko! Imel sem z njim dela, verujte mi! O lopov! Že vsak razbojnik se dandaneski nastavlja šlahčiču. No, sedaj pa imajo! Oprezno! Pustite, za vraga!"

"Živel! Živel!" je kričala šlahta.

H knezu z njim!" so ponavljali.

"Živel! Živel!"

V tem pa je zaporoški hetman pridrjal v svoj tabor in je ričal kakor ranjena divja zver,

trgal si župan na prisih in si praskal obraz. Starešinstvo, ki se je rešilo iz pogroma, ga je obkrožilo v nemem molčanju,

ne črnivši niti besede tolaže, a njega je skoro blaznost popadal. Ustnice je imel spenjene, s petami je tolkel ob tla, z obema rokama se je grabil za strani.

"Hvala, gospodje! Hvala, gospodje!" je ponavljalo zvonkim, krepkim glasom.

Potem se je obrnil h gospodu Przijemskemu.

"Ta okop zadostuje!" je reklo.

Przijemski je prikimal, češ, da soglaša.

In prešli so vojvode-zmagovaci od zahodnega do vzhodnega ribnika, ogledavajoč bojišče,

škode, ki jih je povzročil sovražnik v okopih, in same okope.

Za kneževim spremstvom pa so navdušeni vojaki med klici nesli na rokah v tabor gospoda Zaglubo kot največjega junaka današnjega dne. Kakih dvajset krepkih rok je držalo kvišku rejeni postavo vojvinkovo, vojvink pa je rdeč, znojen, mahaje z rokami radi ravnavesja, kričal na vse grlo:

"Ha, dal sem mu popra! Na-

lašč sem se delal, da bežim, da bi ga zvabil za seboj. Ne bo

nam več burlajeval, pasji brat!

Velemožni gospodje! Treba je

bilo dati vzhled mlajšim! Na

Boga! Oprezno, sicer me prevrne in potolčete. Držite dobro,

krit s krvjo; skočil je s sedeža, se naglo približal, se začel priklanjati, čakajoč odgovora.

"Govor!" je reklo han s polnim ustmi datljev.

Subagaziju so besede kar žagle uštice, toda ni smel spregovoriti brez običajnih naslovov; začel je torej, veden, se priklanjajoč, na slediči način:

"Najmogočnejši han vseh ord, vnuk Mahometa, samostojni monarh, modri gospod, srečni go-

spos, gospod drevesa razprostretga od vzhoda do zahoda, go-

spos drevesa cvetočega . . .

Tu je han mahnil z roko in ga prekinil. Videc na Subagazijevem obrazu kri, v očeh bolest, žalost in obup, je izpljunil nedozvezcene datljive na roko, dal enemu izmed mulov, ki jih je v

znamenju nenačadne časti spnejel in začel takoj zvečiti — han

pa je reklo:

"Govori hitro in modro, Subagazi! Ali je tabor nevernikov vzet?"

"Bog ni dal!"

"Lahi?"

"Zmagovalci."

"Hmielnicki?"

"Pobit."

"Tuhaj-bej?"

"Ranjen."

"Bog je eden," je reklo han.

— "Koliko vernikov je šlo v

raj?"

Subagazi je dvignil oči kvíšku in pokazal s kravo roko na raziskreno nebo.

"Kolikor je teh luči pri nogah Allahovih," je odgovoril svečano.

Tolsti obraz hanov je zardel: srd ga je grabil za prsi.

"Kje je ta pes," je vprašal, "ki mi je obljudil, da bodemo noč spali v gradu? Kje je ta strupena kača, katero Bog tepta z mojo nogo? Naj pride in položi račun o svojih mrzkih obljubah."

Nekoliko murz je planilo takoj po Hmielnickem, han se je posredoma pomiril, naposled je reklo:

"Bog je eden!"

Potem se je obrnil k Subagazi.

"Subagazi!" je reklo, "kri je na tvojem obrazu."

"To je kri nevernikov," je odgovoril vojvink.

"Govori, kako si jo razil, in potolažil naša ušesa z junatvom vernih."

Tu je začel Subagazi pripovedovati o vsej bitki, povzdigajoč unavščino Tuhaj-beja, Galge in uradnina, tudi o Hmielnickem i zamolčal, nasprotno, proslavil ga je z drugimi vred ter je le božjo voljo in besnost nevernikov navajal kot vzrok poraza. V njegovem pripovedovanju je hana posebno nekaj osupnilo, da se namreč spočetka bitke ni prav nič streljalo na Tatarse in da je knežnja konječica udarila nanje šele tedaj, ko ji zagradiли polje.

"Gorje ti!" so ponovili mrk glasovi.

"Jaz sem hanu obljudil, d

noco prenočimo v gradu!" je

tulil iz obupa.

Na to Kulak:

"Kaj si ti hanu obljudil, to je tvoja glava! Ti pa pazi, da ne odleti z vratu . . . a na napad nas ne pehaj in ne pogubljaj slug božjih! Z okopi obkroži Lahe, nasipe veli nasuti pod puške — drugače gorje ti!"

"Gorje ti!" so ponovili mrk glasovi.

"Gorje vam!" je odgovoril Hmielnicki . . .

In tako so se razgovarjali, grozno kakor grom . . . Naposled se je Hmielnicki zasukal in se zrgel na kup ovčjih kož, pokritih s preprogami, v kotu šatora.

Polkovniki so stali nad njim s povešnimi glavami in dolgo je trajal molk, naposled je hetman dvignil glavo in hripano zakričal:

"Žganja!"

"Ne boš pil!" je viknil Vihovski. "Han pošlje po tebe."

Tačas je han sedel miljo pota od bojnega polja in ni vedel, kaj tam godi. Noč je bila mirna in topla, sedel je torej pod šatorom sredi mulov in ag in je v pričakovanju novic ževečil datljiv iz srebrne sklede, stojče poleg njega, včasih pa je pogledal na raziskreno nebo in mrmljal:

"Mahomet Rosulah . . ."

Vtem je na spnenjem konju pridrjal Subagazi spehan, po-

"Pojdi! Prenočuj v gradu! Pojd, potegni Lahe za glave z nasipov, kakor si mi bil obljudil."

"Veliki han vseh ord!" je odgovoril Hmielnicki s silnim glasom. "Mogočan si in poleg sultana najmogočnejši na zemlji, moder si in silen, toda ali moreš izstreliti z loka puščico do zvezd ali pa premeriti globino morja?"

"Allah!" je reklo han, čimdaže bolj začuden.

Han je začudeno pogledal dalje Hmielnicki z vedno večjo samozavestjo v glasu in postavi:

"Ne moreš," je govoril vedno silnejše Hmielnicki, "tako tudi jaz nisem mogel spoznati vsega napuha in predznosti Jareme! Ali sem mogel pomisliti, da se ne prestraši tebe, da se ne pokori, ko te zagleda, da ne uda-

ri s čelom pred teboj, temveč da dvigne svojo drzno roko na tebe samega, prelije kri tvojih vojvnikov in da se bo rogal tebi, mogočni monarh, kakor zadnjenemu izmed tvojih murz? Če bi se bil to drznil misliti — bi razrazil tebe, katerega sposuščujem in ljubim."

"Le to ti povem," je govoril dalje Hmielnicki z vedno večjo samozavestjo v glasu in postavi:

"Veliki han vseh ord!" je odgovoril Hmielnicki s silnim glasom. "Mogočan si in poleg sultana najmogočnejši na zemlji, moder si in silen, toda ali moreš izstreliti z loka puščico do zvezd ali pa premeriti globino morja?"

"Allah!" je reklo han, čimdaže bolj začuden.

"Le to ti povem," je govoril dalje Hmielnicki z vedno večjo samozavestjo v glasu in postavi:

"Ne moreš," je govoril vedno silnejše Hmielnicki, "tako tudi jaz nisem mogel spoznati vsega napuha in predznosti Jareme! Ali sem mogel pomisliti, da se ne prestraši tebe, da se ne pokori, ko te zagleda, da ne uda-

ri s čelom pred teboj, temveč da dvigne svojo drzno roko na tebe samega, prelije kri tvojih vojvnikov in da se bo rogal tebi, mogočni monarh, kakor zadnjenemu izmed tvojih murz? Če bi se bil to drznil misliti — bi razrazil tebe, katerega sposuščujem in ljubim."

(Dalej prihodnjič)

Poslušajte NOVI slovenski radio program
na radio postaji WJW — 850 k. c.
vsako nedeljo od 11:30 do 12 opoldne
Oznanjevalka: ANNE TRAVEN

Odperto v petek, soboto in ponedeljek do 9. ure zvečer

SEARS VALUE DEMONSTRATION
SHIP AT SEARS AND SAVE

NAREJENI ZA PRODAJO PO 11.95

Lustre Twill
površniki

9.88

Oster veter ne prodere skozi te težke lustre twill površnike. Sneg in sodra se ne primeta, ker jih dobra izdelava odbija. So lepo krojeni, 2 kombinacije žepi na 2 načina, pas samo spredaj, ob straneh elastika. Zelena, kostanjeva, tan in modra. 10 - 20.

BOYS' DEPARTMENT — CARNEGIE, LORAIN AVE.

Miklavževi majhni "angelčki" res lahko izgledajo kot nebeški kerubi!

gabardine obleke

5.95

Dragocena je izdelava pri teh oblačilih. Samo zamislite si kako ljubko bo izgledal v tej pralni gabardine* obleki. Gladke, dolge hlače, zadaj z elastiko in naramnicami.

Ljubek majhen "Eton" suknjič. "Tattersall" rayon telovnik. Bleščajoča bela sanforizirana** broadcloth stajca. Priljubljena modra in rjava barva. Mere 1, 2, 3, 4, 5, 6.

*Vnaprej skrčeno, največja skrčitev 2%

**Največja skrčitev 1%

INFANTS—
Carnegie, Lorain Ave., Painesville, Elyria

"Zadovoljstvo zajamčeno ali vrnemo denar"

SEARS

CARNEGIE at E. 86th St.
LORAIN AVE. at W. 110th St.
95 N. PARK PL., Painesville
328 BROAD ST., Elyria

Vstopnina za ples 50c

Za igro in ples \$1.00

V blag spomin

ČETRTTE OBLETNICE SMRTI NASEG PREJUBLJENEGA IN NIKDAR POZABLJENEGA SINA IN BRATA

Frank Pink Jr.

ki je v Gospodu zaspal

14. novembra 1948

Dragi brat, ti ljubljeni in nepozabni sin!
Štiri leta te že krije črna zemlja, a mi te še nismo pozabili.

V duhu med nami živi.
Počivaj mirno v rodni zemlji do svrdenja na kraju večnega miru in blaženstva.

Žalujoči:
STARSI, BRATJE in SESTRE
Euclid, O., 14. nov. 1952.

Slovenska Ženska Zveza št. 14

VABI VSE PRIJATELJE INZNANCE NA

proslavo 25. letnice obstoja

Z IGRO IN LEPIM PROGRAMOM V AMER. JUGOSLOVANSKEM CENTRU na RECHER AVE.

v nedeljo 16. nov. 1952

ob 3. uri popoldne

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLYSLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

BLOOD ON THE HIGHWAYS

America's highways are saturated with blood. Last year alone, 37,500 people were killed in highway accidents. Another 2,000,000 were injured.

There is still another aspect to this — the economic aspect. Last year alone, despite all possible savings and economies, the automobile casualty insurance industry was unable to make both ends meet. The premiums it collected were more than \$100,000,000 less than it had to pay out because of the steadily mounting cost of accidents. Manifestly, no enterprise can long operate on a deficit basis.

The immediate answer is higher rates. But it is conceivable that, should the rates go high enough, the insurance companies would be priced right out of the market. And then the alternative would become government-operated compulsory insurance, paid for in part thru premiums and in part by taxes. And anyone with the slightest knowledge of government-in-business knows that it is always accompanied by flagrant waste and inefficiency, by ever-expanding, patronage-staffed bureaus, and by an insatiable appetite for more of our tax money. Even worse, government-in-business means less freedom and opportunity for our people—and brings us closer to the tyranny of total socialism.

There is only one answer to the highway carnage and all the human and economic problems it creates. The essence of it is to pass laws that will bar the incompetent and the congenitally reckless from the public highways, and to enforce stringent, uniform traffic codes to the letter. The man who refuses to drive cautiously must be punished and, if necessary, refused the right to drive at all.

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME
SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

CONDENSED NEWS FROM OUR HOME FRONT

Cleveland, Ohio

Mr. and Mrs. Gostic of 5714 Bonita Ave., celebrated their 40th wedding anniversary on Nov. 4th. Congratulations!

In town to see the opera "La Traviata" were Mr. Anton Konchan and Mr. and Mrs. Method Konchan of Chicago. They also stopped in to say "Hello" at the American Home.

Joseph and Gertrude Kapler, who formerly lived in Euclid, Ohio send greetings from sunny Florida to all their friends.

Mary Sajovec has left the hospital and is now recuperating at her home at 1003 E. 66th Pl. She wishes to thank all her friends for their visits, cards and gifts.

New York, N. Y. — When 2 gunmen held up a candy store, one of them sidled up to salesgirl Juanita Christian and murmured: "Don't be frightened, I'm just as scared as you are."

South Bend, Ind.—To advertise Fire Prevention Week, Fire Captain Anthony Miller made a surprise visit to the Rotary Club by aerial ladder thru the second floor window, spoke briefly on fire prevention, then leaped out the window into a rescue net.

Austin, Minn. — Conrad Kaus' bid for liberty was a mighty close shave. He slugged Sheriff Albert Relnart with a blackjack made of a tube of shaving cream wrapped in a towel, and fled the Austin jail. The stunned sheriff pursued, but was outdistanced. A few minutes later Kaus was captured in a nearby clump of shrubs — spotted by the sheriff's 12-year-old daughter.

Detroit, Mich. — The Detroit zoo figures that a bee hive is the oldest air-conditioned dwelling. Half of the bees stay inside a hive, flapping their wings. This keeps the temperature about 10 degrees lower than that outside.

Billings, Mont. — If you were sleeping on a lawn and a 19-year-old baby sitter banged you on the head with a heavy rock you might question her motives. This is just what a 53-year-old man did in a police station here after he had his scalp sealed by four clamps. Explain the baby sitter: "I

To prove city officials "do

was drunk."

Atlanta, Ga. — Patrolman Henry Smith, 70, the first DeKalb County policeman to retire, has completed 30 years without hitting a man with a blackjack or a bullet. In the early days he used to chug around in a Model T, once catching a two-gun bootlegger with a bugy load of whisky.

Delaware, O. — Earl Davis, zoo director, is trying to get some metal for finishing the interior of the home of a pair of Cockatoos. He can't use plastics because the parrot-like birds are destructive. The Government allocates the metal needed. Recreation projects get in metal in alphabetical order — and you know where that puts the zool!

From A to Zool!

Painesville, O.—Hermand David had a piece of property on Lake Erie near Painesville, O., and when he did not receive a tax bill, he called the matter to county treasurer Howard Cozad's attention, who answered: "No bill was sent... as there is no lot left to tax. Due to erosion, it has all washed into the lake and we have taken it off the duplicate."

Pontiac, Ill. — Mrs. Hannah Gallup, farm wife artist, who never had an art lesson, uses dime store brushes and household paint to put pictures on canvas. Her work attracted attention at an exhibit at the local armory. Her painting is realistic to the last hog house or broken fence-rail. Once she painted an old barn that a neighbor was going to tear down. When he saw the painting, he decided the scene was too pretty to mar, so the barn is still standing.

Kansas City, Mo. — The "Star" ran this ad: "Wanted, healthy, rugged girl weighing over 300 lbs. to be sawed in half by upcoming prestidigitator; have good act, but present partner is thin and sawing in half routine too short."

Detroit, Mich. — The Detroit zoo figures that a bee hive is the oldest air-conditioned dwelling. Half of the bees stay inside a hive, flapping their wings. This keeps the temperature about 10 degrees lower than that outside.

Phoenix, Ariz. — Leonard La Crosse complained to police that after he had been hit by a car, the motorist offered to drive him home, then robbed him en route.

Tupelo, Miss. — To

have a heart" — the board of aldermen passed a special ordinance freeing T. W. Hamer of Memphis, A World War II veteran, from jail. He was fined \$110 for driving a truck while intoxicated. He did not have the money and began working off the penalty at \$1 a day on the city streets. Mayor Maynard said Hamer had been a "model prisoner" and his wife and children were suffering.

Haverhill, Mass. — Winfield E. Donahue was fined \$100 for reckless driving after his girl friend told police that she refused to marry him. He replied: "O.K., you asked for it," and rammed a telephone pole.

Brooklyn, N. Y. — After his wife's job promotion at the blouse factory "went to her head," Thomas Brennan had her quickly demoted when he called the factory owner, stuck a gun in his ribs and said: "Demote her or I'll blow your head off."

Winfield E. Donahue was fined \$100 for reckless driving after his girl friend told police that she refused to marry him. He replied: "O.K., you asked for it," and rammed a telephone pole.

Washington, D. C. — Marybelle Young, on behalf of 25 models, wrote the Internal Revenue Bureau that in time, "we will lose the value of our appeal" and urged a tax write-off for "exhaustion and wear and tear, including a reasonable allowance for obsolescence."

Evansville, Ind. — After being treated at the hospital for a stab wound which he said his wife gave him, William Barrett went home, returned a few hours later with another stab wound, explained that his wife was "still angry."

Kansas City, Mo. — The "Star" ran this ad: "Wanted, healthy, rugged girl weighing over 300 lbs. to be sawed in half by upcoming prestidigitator; have good act, but present partner is thin and sawing in half routine too short."

Detroit, Mich. — The Detroit zoo figures that a bee hive is the oldest air-conditioned dwelling. Half of the bees stay inside a hive, flapping their wings. This keeps the temperature about 10 degrees lower than that outside.

Phoenix, Ariz. — Leonard La Crosse complained to police that after he had been hit by a car, the motorist offered to drive him home, then robbed him en route.

Tupelo, Miss. — To

prove city officials "do

was drunk."

Atlanta, Ga. — Patrolman Henry Smith, 70, the first DeKalb County policeman to retire, has completed 30 years without hitting a man with a blackjack or a bullet. In the early days he used to chug around in a Model T, once catching a two-gun bootlegger with a bugy load of whisky.

Delaware, O. — Earl Davis, zoo director, is trying to get some metal for finishing the interior of the home of a pair of Cockatoos. He can't use plastics because the parrot-like birds are destructive. The Government allocates the metal needed. Recreation projects get in metal in alphabetical order — and you know where that puts the zool!

From A to Zool!

Painesville, O.—Hermand David had a piece of property on Lake Erie near Painesville, O., and when he did not receive a tax bill, he called the matter to county treasurer Howard Cozad's attention, who answered: "No bill was sent... as there is no lot left to tax. Due to erosion, it has all washed into the lake and we have taken it off the duplicate."

Pontiac, Ill. — Mrs. Hannah Gallup, farm wife artist, who never had an art lesson, uses dime store brushes and household paint to put pictures on canvas. Her work attracted attention at an exhibit at the local armory. Her painting is realistic to the last hog house or broken fence-rail. Once she painted an old barn that a neighbor was going to tear down. When he saw the painting, he decided the scene was too pretty to mar, so the barn is still standing.

Kansas City, Mo. — The "Star" ran this ad: "Wanted, healthy, rugged girl weighing over 300 lbs. to be sawed in half by upcoming prestidigitator; have good act, but present partner is thin and sawing in half routine too short."

Detroit, Mich. — The Detroit zoo figures that a bee hive is the oldest air-conditioned dwelling. Half of the bees stay inside a hive, flapping their wings. This keeps the temperature about 10 degrees lower than that outside.

Phoenix, Ariz. — Leonard La Crosse complained to police that after he had been hit by a car, the motorist offered to drive him home, then robbed him en route.

Tupelo, Miss. — To

prove city officials "do

was drunk."

Atlanta, Ga. — Patrolman Henry Smith, 70, the first DeKalb County policeman to retire, has completed 30 years without hitting a man with a blackjack or a bullet. In the early days he used to chug around in a Model T, once catching a two-gun bootlegger with a bugy load of whisky.

Delaware, O. — Earl Davis, zoo director, is trying to get some metal for finishing the interior of the home of a pair of Cockatoos. He can't use plastics because the parrot-like birds are destructive. The Government allocates the metal needed. Recreation projects get in metal in alphabetical order — and you know where that puts the zool!

From A to Zool!

Painesville, O.—Hermand David had a piece of property on Lake Erie near Painesville, O., and when he did not receive a tax bill, he called the matter to county treasurer Howard Cozad's attention, who answered: "No bill was sent... as there is no lot left to tax. Due to erosion, it has all washed into the lake and we have taken it off the duplicate."

Pontiac, Ill. — Mrs. Hannah Gallup, farm wife artist, who never had an art lesson, uses dime store brushes and household paint to put pictures on canvas. Her work attracted attention at an exhibit at the local armory. Her painting is realistic to the last hog house or broken fence-rail. Once she painted an old barn that a neighbor was going to tear down. When he saw the painting, he decided the scene was too pretty to mar, so the barn is still standing.

Kansas City, Mo. — The "Star" ran this ad: "Wanted, healthy, rugged girl weighing over 300 lbs. to be sawed in half by upcoming prestidigitator; have good act, but present partner is thin and sawing in half routine too short."

Detroit, Mich. — The Detroit zoo figures that a bee hive is the oldest air-conditioned dwelling. Half of the bees stay inside a hive, flapping their wings. This keeps the temperature about 10 degrees lower than that outside.

Phoenix, Ariz. — Leonard La Crosse complained to police that after he had been hit by a car, the motorist offered to drive him home, then robbed him en route.

Tupelo, Miss. — To

prove city officials "do

was drunk."

Atlanta, Ga. — Patrolman Henry Smith, 70, the first DeKalb County policeman to retire, has completed 30 years without hitting a man with a blackjack or a bullet. In the early days he used to chug around in a Model T, once catching a two-gun bootlegger with a bugy load of whisky.

Delaware, O. — Earl Davis, zoo director, is trying to get some metal for finishing the interior of the home of a pair of Cockatoos. He can't use plastics because the parrot-like birds are destructive. The Government allocates the metal needed. Recreation projects get in metal in alphabetical order — and you know where that puts the zool!

From A to Zool!

Painesville, O.—Hermand David had a piece of property on Lake Erie near Painesville, O., and when he did not receive a tax bill, he called the matter to county treasurer Howard Cozad's attention, who answered: "No bill was sent... as there is no lot left to tax. Due to erosion, it has all washed into the lake and we have taken it off the duplicate."

Pontiac, Ill. — Mrs. Hannah Gallup, farm wife artist, who never had an art lesson, uses dime store brushes and household paint to put pictures on canvas. Her work attracted attention at an exhibit at the local armory. Her painting is realistic to the last hog house or broken fence-rail. Once she painted an old barn that a neighbor was going to tear down. When he saw the painting, he decided the scene was too pretty to mar, so the barn is still standing.

Kansas City, Mo. — The "Star" ran this ad: "Wanted, healthy, rugged girl weighing over 300 lbs. to be sawed in half by upcoming prestidigitator; have good act, but present partner is thin and sawing in half routine too short."

Detroit, Mich. — The Detroit zoo figures that a bee hive is the oldest air-conditioned dwelling. Half of the bees stay inside a hive, flapping their wings. This keeps the temperature about 10 degrees lower than that outside.

Phoenix, Ariz. — Leonard La Crosse complained to police that after he had been hit by a car, the motorist offered to drive him home, then robbed him en route.

Tupelo, Miss. — To

prove city officials "do

was drunk."

Atlanta, Ga. — Patrolman Henry Smith, 70, the first DeKalb County policeman to retire, has completed 30 years without hitting a man with a blackjack or a bullet. In the early days he used to chug around in a Model T, once catching a two-gun bootlegger with a bugy load of whisky.

Delaware, O. — Earl Davis, zoo director, is trying to get some metal for finishing the interior of the home of a pair of Cockatoos. He can't use plastics because the parrot-like birds are destructive. The Government allocates the metal needed. Recreation projects get in metal in alphabetical order — and you know where that puts the zool!

From A to Zool!

Painesville, O.—Hermand David had a piece of property on Lake Erie near Painesville, O., and when he did not receive a tax bill, he called the matter to county treasurer Howard Cozad's attention, who answered: "No bill was sent... as there is no lot left to tax. Due to erosion, it has all washed into the lake and we have taken it off the duplicate."

Pontiac, Ill. — Mrs. Hannah Gallup, farm wife artist, who never had an art lesson, uses dime store brushes and household paint to put pictures on canvas. Her work attracted attention at an exhibit at the local armory. Her painting is realistic to the last hog house or broken fence-rail. Once she painted an old barn that a neighbor was going to tear down. When he saw the painting, he decided the scene was too pretty to mar, so the barn is still standing.

Kansas City, Mo. — The "Star" ran this ad: "Wanted, healthy, rugged girl weighing over 300 lbs. to be sawed in half by upcoming prestidigitator; have good act, but present partner is thin and sawing in half routine too short."

Detroit, Mich. — The Detroit zoo figures that a bee hive is the oldest air-conditioned dwelling. Half of the bees stay inside a hive, flapping their wings. This keeps the temperature about 10 degrees lower than that outside.

Phoenix, Ariz. — Leonard La Crosse complained to police that after he had been hit by a car, the motorist offered to drive him home, then robbed him en route.

Tupelo, Miss. — To

prove city officials "do

was drunk."

Atlanta, Ga. — Patrolman Henry Smith, 70, the first DeKalb County policeman to retire, has completed 30 years without hitting a man with a blackjack or a bullet. In the early days he used to chug around in a Model T, once catching a two-gun bootlegger with a bugy load of whisky.

Delaware, O. — Earl Davis, zoo director, is trying to get some metal for finishing the interior of the home of a pair of Cockatoos. He can't use plastics because the parrot-like birds are destructive. The Government allocates the metal needed. Recreation projects get in metal in alphabetical order — and you know where that puts the zool!

From A to Zool!

Painesville, O.—Hermand David had a piece of property on Lake Erie near Painesville, O., and when he did not receive a tax bill, he called the matter to county treasurer Howard Cozad's attention, who answered: "No bill was sent... as there is no lot left to tax. Due to erosion, it has all washed into the lake and we have taken it off the duplicate."

Pontiac, Ill. — Mrs. Hannah Gallup, farm wife artist, who never had an art lesson, uses dime store brushes and household paint to put pictures on canvas. Her work attracted attention at an exhibit at the local armory. Her painting is realistic to the last hog house or broken fence-rail. Once she painted an old barn that a neighbor was going to tear down. When he saw the painting, he decided the scene was too pretty to mar, so the barn is still standing.

Kansas City, Mo. — The "Star" ran this ad: "Wanted, healthy, rugged girl weighing over 300 lbs. to be sawed in half by upcoming prestidigitator; have good act, but present partner is thin and sawing in half routine too short."

Detroit, Mich. — The Detroit zoo figures that a bee hive is the oldest air-conditioned dwelling. Half of the bees stay inside a hive, flapping their wings. This keeps the temperature about 10 degrees lower than that outside.

Phoenix, Ariz. — Leonard La Crosse complained to police that after he had been hit by a car, the motorist offered to drive him home, then robbed him en route.

Tupelo, Miss. — To

prove city officials "do</p

This and That from Washington

By Congressman Frances P. Bolton

A normal life picks up again after this most vigorous campaign, may I say a very simple thank you, my friends and neighbors of the 22nd Congressional District, for this renewed expression of your confidence in me. My thanks are heartfelt, my appreciation keen.

Those of you who registered yourselves in opposition on November 4th should know that to me you are as truly my constituents as those who voted for me. Surely the freedom to differ is one of the major privileges of our representative government! I want to take this opportunity to say to you once again that even though we may not agree in all matters, political creed and opinion have never influenced me when anyone has come to me for counsel, for help or for clarification of some complicated government procedure. I consider the privilege of service one of

The Bells of St. Mary's

Illiyan Notes

St. Mary's Choir wishes to announce its presentation of "The Christmas Story" on Sunday, December 14, 1952 in St. Mary's Church at 7:30 p.m. The oratorio which is so apropos for the Yuletide season has been elaborated and embellished, and should make it more interesting as well as more enjoyable. We shall report on these and other developments in future weeks. Tickets can be obtained from any of the singers — remember the date — December 14th.

Reporter

ST. VITUS

(Continued from Page 7) "The flags you carry," he said, "the flag of the United States and the papal flag of the Holy Father, bear witness to the fact that you are loyal Catholics and are loyal Americans."

May I once again remind all post and auxiliary members, and particularly the officers, of the indoctrination school which will open Sunday from 1 to 4 in the afternoon at the K of C Home, E. 36th and Euclid. Should you be able to attend, please contact our Post Commander or Adjutant for further details.

On behalf of all members of the Post, I wish to extend sincere condolences to comrade Joseph Kasunic, upon the loss of his dear mother, who passed to her eternal reward on Oct. 31st. As Catholic War Veterans, we shall all remember the soul of your dear departed mother in our prayers, Joe.

On Tuesday, Nov. 18th the regular monthly meeting will be held in the post club room. Many important items must be discussed therefore all post members urgently requested to attend this meeting.

Post Historian

LADIES AUXILIARY ST. VITUS POST 1655 CWV

This past week-end has been rather a busy one for the auxiliary — what with our card party, which was held last Friday evening and

TWO FUNERAL HOMES

Reliable Experienced Sympathetic Funeral Services

at Prices YOU Select

Call

AGRDINA & SONS FUNERAL DIRECTORS FURNISHED DRAWS & COFFINS 1033 EAST 62ND ST. Henderson 1-2288 - Kenmore 1-5890

are urged to attend.

Auxiliary Historian

C.O.F. News & Views

Baraga Ct. No. 1317 is holding their annual Turkey Give Away Fri., Sat., and Sun. Nov. 21-22-23, 1952 in the St. Vitus Church Hall.

Tickets for the Turkey Give Away are still available by contacting either Frank Medves, chairman of the affair or Max Germ.

These are the Awards:

1st — 4H Steer and 13 cu. ft. deep freeze!

2nd — 12 Gauge-5 Shot Remington Repeater Shotgun.

3rd — One set of 8-piece Revereware

Come one, come all, down to the St. Vitus Church hall and take home a turkey or one of the gifts, you may be the fortunate one.

Diabetes Detection Week

A hunt for 10,000 "hidden" diabetes cases will take place in Greater Cleveland during the week of Nov. 16-22.

On Nov. 19th at 8 p.m. Dr. Volkman will give a talk on diabetes and movies will be shown at the Newton D. Baker Health Center, 1465 E. 55th St.

Free tests for diabetes for every man, woman and child have been planned at 100 strategically located "detection centers" which will be set up throughout the county for the convenience of every resident.

Diabetes Detection Week is a cooperative effort sponsored by the Diabetes Society, the Diabetes League of Greater Cleveland, the Cleveland Division of Health, the Academy of Medicine, and the Cleveland Health Museum.

Dr. Harold J. Knapp, Commissioner of Health, has described it as the biggest effort ever made by this community to find the unknown cases of diabetes.

The huge program has won support from industry, labor, business, social and civic agencies and groups, hospitals and drugstores. Health authorities urge citizens to follow these rules in the free test:

COLLECT a specimen of urine one hour after a meal, NOT before breakfast.

BRING specimen into a detection center in a three ounce, tightly covered bottle.

One person in the family may bring in the specimens of other family members if each container is properly identified. Results of tests will be mailed out within a short time. If a person has been found to have signs of diabetes, he will be referred to his physician for further examination.

All detection centers will be open from 10 a.m. to 4 p.m., Nov. 17-22. The Cleveland Health Museum, in addition to these hours, will be open on Sun., Nov. 16, from 10 a.m. to 4 p.m. and on Wednesday evening, Nov. 19, from 7 to 8:30 p.m.

Doctors warn that diabetes can strike anyone at any time. A person may have it and not know it. It occurs more often in persons over 40 and the overweight. It is more common among women than men. And persons with a family history of the disease are more likely victims.

Symptoms of diabetes are: loss of weight, accompanied by constant hunger and excessive thirst, itching, changing vision, pains in the extremities, frequent urination and fatigue. In early stages diabetes often remains silent and shows no symptoms. Found early and treated properly, it seldom interferes with a normal active life. A diabetic can expect to live as long as the next fellow.

For information about the detection center nearest your home — or if you wish to become a volunteer in the program — call Diabetes Week Headquarters at the Newton D. Baker Health Center. The phone number is UT 1-2000.

Births

Mr. and Mrs. John Kovacic of 15508 Holme Ave., are the happy parents of a baby girl, their first child. Grandparents for the second time are Mr. and Mrs. John Kovacic and Mr. and Mrs. Hribar Hribar for the fifth time. Congratulations!

A baby girl was born to Mr. and Mrs. Anton Strazisar of 21571 Morris Ave., to make a pair, a boy and a girl in the family. This event makes Frank and Helen Tomazic of Vineyard Ave., grandparents for the third time and Mr. and Mrs. Anton Strazisar for the second time. Congratulations!

All members are kindly asked to be generous with their donations of bakery — so that we can have an adequate supply on hand for our many friends who we hope will patronize us and purchase the delicious pastries. Don't forget to bring your baked goods to the kitchen early enough so that the committee can price and display them in time for sales.

Important date to remember — Nov. 16th — Indoctrination School for Post and Auxiliary officers and members. The class will be held in the K of C Home at 36th and Euclid and will begin Sunday from 1 to 4 p.m.

November 19 — our regular monthly meeting will be held at 8 p.m. this coming Wednesday in our Post Clubroom. All members

The Defense from the Turks

By E. A. Kovacic

Since the Hapsburg Emperors have not been able to defend the Slovenian lands, Slovenian peasants have organized a self-defense from the Turks. Turkish outposts came from their quick horses from Bosnia nad the Croats and Slovenians organized an unique alarm system to warn the whole population that Turkish riders crossed the border. On visible mountains and hills there were steady guards ready to start a fire on their own mountain peak as soon as they saw fire on a certain mountain. With this chain system of ready-to-make fires the whole country could be warned in a few hours. Fortified castles, walls of towns and cities, forests, mountains and caves were a refuge for the population. Since the time of the Turkish invasion many mountain peaks are bearing the name "Grmada", which meant that the peak has been a chain in the alarm system. To defend themselves peasants built walls around churches and called the fortified place "tabor". During a Turkish attack men defended the walls, while women and children prayed in the church in the middle of the fortified place. Such churches with a defense wall are still found in many places in Slovenia. In the village Slevica near Velike Lašče the people still have a legend that a miraculous force stopped the horse of the Turkish commander just before the church when the Turks invaded the wall

around it. Other legends are telling about miraculous forces stopping the Turks trying to destroy statues of Our Lady.

In the 16th century there were printed news written in glagolytic letters about the Turkish attacks.

The most fanatic Turkish soldiers were those who were taken as children from Christian parents to Turkey and educated in special schools in Constantinople in the Moslem religion and in the art of fighting. They were called "yanchari" and formed the elite troops of the Turkish army.

The Turkish Empire created by

FOR THE BEST BUY IN TOWN — Call

PAULICH

Specialty Company

- Advertising Novelties
- Matches
- Calendars
- Convention . . . Anniversary . . . Opening Souvenirs
- Industrial & Business Gifts
- Trophies & Awards
- New Year's Hats & Noisemakers

IV 1-6300-1 GL 1-7697

"bogomili" has been the most important in Bosnia, the present Moslems in Yugoslavia are mostly descendants of the adherents of this heresy. Among the Turkish invaders to Slovenia there were certainly many Slavic speaking Bosnian Moslems who were able to talk and understand the Slovenians. (To be continued.)

(Clip and save for your scrapbook of the history of your ancestors.)

BUKOVNIK STUDIO

CHRISTMAS IS NEAR! — Make your dear ones happy — Give them your photo made by JOHN BUKOVNIK

762 East 185th Street Ivanhoe 1-1797

Open daily 9-8 — Sundays 10-3

Passport and Identification Photos!

WEDDINGS — FAMILIES — CANDID — CHILDREN

— Old Photos Restored —

MATT F. INTIHAR

REAL ESTATE INSURANCE

Fire, Extended Coverage, Windstorm, Auto, Bodily Injury, Property Damage, Theft, Public Liability, Business Interruption, Bonds and Hospitalization

630 E. 222 St. RE 1-6888

The American-Slovenian Radio Program for Chicagoland

Presented Each Saturday at 3:30 to 4:30

Radio Station W H F C — 1450 KC

A Program of Classical and Folk Music and Songs of Slovenia

Join the Radio Club: FRIENDS OF SLOVENIAN SONG

Directors and Announcers:

LUDWIG LESKOVAR, J.D. - LOUIS NOVAK - ED BLATNICK

For any information regarding this program contact the AMERICAN-SLOVENIAN RADIO ASSOCIATION

c/o Dr. Ludwig Leskovar, at

820 North Wabash Avenue Chicago 11, Illinois Phone: Delaware 7-8515

TUNE IN — YOU WILL ENJOY IT

NOW!

LIFE INSURANCE TO 65

PREMIUMS RETURNED IF YOU LIVE TO 65

A BRAND NEW SUN LIFE PLAN WHICH:

- 1 Provides life insurance protection to age 65.
- 2 Returns all basic annual premiums paid if you live to 65.
- 3 Is available for male and female lives ages 15 to 50.

At 65, the funds can be (a) taken in cash; (b) used to provide an annuity; (c) left on deposit at a guaranteed rate of interest; (d) used to purchase a paid-up policy for the original sum insured (without evidence of insurability, on advance election) and the balance taken in cash or as a guaranteed income.

Let us tell you without obligation about this remarkable modern Sun Life plan. Just call or write:

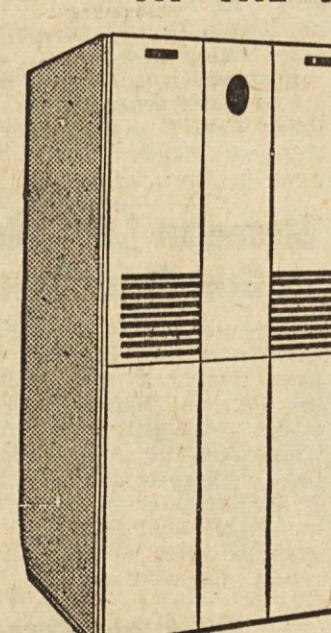
YOUR REPRESENTATIVES
MICHAEL and JOHN R. TELICH
2121 NBC Bldg.

Cleveland, Ohio CHerry 1-7877

SUN LIFE OF CANADA

AT THE TOUCH OF YOUR THERMOSTAT...

It's Spring all winter long!

Here's better home heating at low cost for you this winter — the new Bryant Modernaire does four jobs in one, at the mere touch of your thermostat. Completely automatic, gas-fired — the Modernaire warms, filters, humidifies and smoothly circulates the air in your home. Built for long life, this amazing Bryant is your promise of a comfortable, healthy home, winter and summer. And what savings in cleaning bills. Make it a point to come in and see this Bryant way to better living!

bryant Modernaire
FOR WINTER AIR CONDITIONING

LET THE PUP BE FURNACE MAN!

FOR PROMPT SERVICE CALL

JOE AHLIN SHEET METAL & FURNACE

ROOFING - GUTTERS - SPOUTING

613 East 99th St.

36 MONTHS TO PAY

Phone GL 1-7630

Make your payments with your gas bill

